

Bundel van de Presidium van 29 oktober 2018

Agenda bijlagen

Besluitenlijst presidium 29-10-2018

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Vaststelling agenda
 02. Concept-agenda presidium 29-10-18.docx
- 3.a.b Concept-verslag presidium 17-09-18 en Lijst met actiepunten en LTA
 - 03a. Concept-verslag presidium 17-09-18.docx
 - 03b. Lopende actiepunten en LTA.docx
- 4.a.b Concept-agenda PS 12 november 2018 (en 19 november) en concept-agenda PS 14 januari 2019.
 - 04a. Concept-agenda PS 12-11-2018 en uitloop op 19-11.docx
 - 04b. Concept-agenda PS 14-01-19.docx
- 5.a.b Lijst moties PS en Lijst ingekomen stukken
 - 05a. Lijst moties.docx
 - 05b.1 Lijst ingekomen stukken 25-09 t-m 30-09-18.docx
 - 05b.2 Lijst ingekomen stukken 01-10 t-m 16-10-18.docx
- 6 Budgetvoorstel voor Channel 6 van werkgroep Jeugdparticipatie
 06. MEMO Budgetvoorstel Channel 6.docx
- 7 Aanvullende informatie voor keuze stembulp
 - 07a. MEMO Aanvullende informatie keuze stembulp.docx
 - 07b. Bijlage. Nadere informatie over stembulpen van ProDemos en Citizens.docx
- 8 Publiceren van handtekeningen
 08. MEMO Publiceren van handtekeningen.docx
- 9 Besluitenlijst Agendacommissie 1 oktober 2018
 09. Besluitenlijst Agendacommissie 01-10-18.docx
- 10 Rondvraag
- 11 Sluiting

Besluitenlijst presidium 29 oktober 2018

1. Opening en mededelingen voorzitter

- De voorzitter dankt de heer Hietbrink voor zijn initiatief om namens PS en GS een brief te sturen naar het college van de gemeente Haarlem als reactie op de bedreigingen aan het adres van de heer Wienen.
- Het presidium besluit om de succesvolle bijeenkomst op 17 oktober jl. met Noord-Hollandse Kamerleden en de fractievoorzitters (en/of hun plaatsvervangers) over de 'staat van Noord-Holland' voortaan elk jaar te organiseren, mits er genoeg Kamerleden komen.

2. Vaststelling agenda

- Het presidium stelt de agenda vast.

3a. Concept-verslag presidium 17 september 2018

- Het presidium stelt het verslag van het presidium van 17 september 2018 vast.
- Naar aanleiding van de opmerking van de heer Leevers over de kwaliteit van de maaltijd catering voor de commissievergaderingen, gaat de griffier in gesprek met de cateraar teneinde de soms als wisselend ervaren kwaliteit van de catering op een consequent hoog niveau te krijgen.
- Op 26 september jl. is het presidium per brief geïnformeerd dat de cvdK de geheimhouding op het verslag van het besloten deel van het presidium van 11 juni jl. heeft opgeheven.

3b. Lijst met actiepunten en LTA

- Het presidium stemt in met de Lijst met actiepunten en de Lange Termijn Agenda.

4a. Concept-agenda PS 12 november 2018 (en 19 november)

- Het presidium stemt in met de concept-agenda van PS van 12 november en de uitloopvergadering op 19 november.
- Het presidium besluit de presidiumvergadering van 19 november te annuleren. Mocht zich een calamiteit voordoen dan zal het presidium schriftelijk worden geraadpleegd.

4b. Concept-agenda PS 14 januari 2019

- Het presidium stemt in met de concept-agenda van PS van 14 januari 2019.

5a. Lijst moties PS

- Het presidium stemt in met de Lijst moties van PS.

5b. Lijst ingekomen stukken PS

- Het presidium neemt kennis van de Lijst ingekomen stukken van PS.

6. Budgetvoorstel voor Channel 6 van werkgroep Jeugdparticipatie

- Het presidium besluit het restant van het budget burgerparticipatie van Provinciale Staten van € 6500,- beschikbaar te stellen voor het jongerenproject 'Channel 6' van de Stichting F6 en ten behoeve van de inzet van twee scholen (in plaats van één school) van de resterende benodigde kosten ad € 6.240,-, een bedrag van € 1980,- te bekostigen uit de post 'social media' van de begroting voor de verkiezingscampagne en een budgettaire voorziening te vinden voor het restant.

7. Aanvullende informatie voor keuze stembulp

- Het presidium neemt kennis van de nadere informatie over de stembulpen van Prodemos en Citisens en de informatie over de Meestemmeter en het Noord-Hollandse Kieskompas.
- Het presidium besluit door te gaan met de Stembijzer van Prodemos.

8. Publiceren van handtekeningen.

- Het presidium besluit dat, om het mogelijke risico op handtekeningenfraude te verkleinen, de Staten de werkwijze van de Tweede Kamer zullen gaan navolgen. Dit houdt in dat een ondertekend en een niet-ondertekend exemplaar van een motie, amendement of ander document dat wordt ingediend tijdens de Statenvergadering. Alleen de niet ondertekende versie wordt gepubliceerd, de ondertekende versie wordt gearchiveerd.

6. Besluitenlijst Agendacommissie 1 oktober 2018

- Het presidium neemt kennis van de besluitenlijst van de Agendacommissie van 1 oktober 2018.

7. Rondvraag

- Als gevolg van de door de heer Struben, voorzitter van de commissie Mobiliteit en Financiën, ingebrachte casus, waarbij een commissielid informatie uit een Benen-Op-Tafel-overleg met derden heeft gedeeld, besluit het presidium desgevraagd dat zij:
 - de gegroeide praktijk bij BOT-overleggen deze Statenperiode handhaaft, wat inhoudt dat informatie uit BOT-overleggen in principe niet de openbaarheid vindt;
 - commissieleden verzoekt eventuele vragen over de status of inzet van 'brisante' informatie in een BOT-overleg, die raakt aan vertrouwelijkheid of geheim, over te hevelen naar de commissievergadering. Alleen in de commissievergadering kan eventueel geheimhouding worden gelegd op informatie.
- Het presidium neemt er kennis van dat de Agendacommissie zich nog nader zal buigen over deze casuïstiek.

8. Sluiting

Naam overleg Presidium
Locatie Commissiekamer 1

Datum 29-10-2018
Tijdstip 11.00 – 12.30 uur

Uw contactpersoon
J.R. Loggen
AD/STG

Doorkiesnummer
06 5157 2643
loggenj@noord-holland.nl

Agenda

1|2

Geachte leden van het presidium,

Hierbij ontvangt u de concept-agenda en vergaderstukken voor de vergadering van het presidium van maandag 29 oktober 2018 die om 11.00 uur begint.

Agendapunten

1. **Opening en mededelingen voorzitter.**
2. **Vaststelling agenda.**
3. **a. Concept-verslag presidium 17-09-18.**
Voorstel: vaststellen.
b. Lijst met actiepunten en LTA.
Voorstel: vaststellen.
4. **a. Concept-agenda PS 12 november 2018 (en 19 november).**
Zie concept-agenda. Voorstel: bespreken.
b. Concept-agenda PS 14 januari 2019.
Zie concept-agenda. Voorstel: bespreken.
5. **a. Lijst moties PS.**
Zie bijlage. Voorstel: ter vaststelling voorleggen aan PS.
b. Lijst ingekomen stukken PS.
Zie bijlage. Voorstel: ter vaststelling voorleggen aan PS.
6. **Budgetvoorstel voor Channel 6 van werkgroep Jeugdparticipatie.**
Zie memo. Voorstel: besluiten.
7. **Aanvullende informatie voor keuze stemhulp.**
Zie memo en bijlage. Voorstel: besluiten.
8. **Publiceren van handtekeningen.**
Zie memo. Voorstel: besluiten.

Ter kennisname

9. Besluitenlijst Agendacommissie 1 oktober 2018.
Zie bijlage.

10. Rondvraag.

11. Sluiting.

Verslag concept

Presidium

Datum vergadering	:	17 september 2018
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	dhr. J.R. Loggen
Telefoonnummer/e-mail	:	06 - 5157 2643 / loggenj@noord-holland.nl

Aanwezig:

Voorzitter voorzitter Provinciale Staten, dhr. J.W. Remkes

Griffier dhr. J.R. Loggen

Leden

Fractievoorzitter SP, mw. R. Alberts-Oosterbaan

Namens de fractie van de PVV, dhr. M. Deen

Fractievoorzitter CU-SGP, dhr. M.C.A. Klein

Namens de fractie van GroenLinks, mw. R.P.M. Kocken

Namens de fractie van het CDA, mw. W. Koning

Fractievoorzitter ONH, dhr. J.H. Leever

Fractievoorzitter PvdD, dhr. A.E. van Liere

Fractievoorzitter 50PLUS, mw. O.A.C. de Meij

i.v.m. de Ribbius Peletier Penning, mw. R. van Rooij

Namens de fractie van D66, dhr. H. Struben

Fractievoorzitter PvdA, dhr. X.J. den Uyl

Namens de fractie van de VVD, dhr. M.R.F. Wieseahn

Adviseur Statengriffier mw. K. Bolt, sectormanager communicatie dhr. Beeksma, mw. R. Keur

Notulist Verslagbureau Money Penny/mw. E. Pelgrom

Afwezig

Fractievoorzitter VVD, dhr. E. Annaert

Fractievoorzitter PVV, mw. I.A. Bezaan

Fractievoorzitter CDA, dhr. D. Heijnen

Fractievoorzitter GroenLinks, dhr. A. Hietbrink

1e plv. voorzitter PS, dhr. Z. Yurdakul

Fractievoorzitter D66, mw. I. Zaal

Agenda

1. Opening en mededelingen voorzitter
- 5 2. Vaststellen agenda presidium
3. a. Concept-verslag presidium 11 juni 2018
 b. Lijst met actiepunten en LTA
4. a. Conceptagenda PS 8 oktober 2018
 b. Conceptagenda PS 12 november 2018
- 10 5. a. Afdoeningsvoorstel Lijst moties PS
 b. Lijst ingekomen stukken PS
6. Instellen van de Ribbius Peletier Penning
7. Nadere voorstellen publiciteitscampagne Statenverkiezingen 2019
8. Aantal duocommissieleden
- 15 9. Toelichting op tweede werkbezoek PS aan Regio Randstad
10. Besluitenlijst Agendacommissie 03-09-18
11. Stand van zaken PS-budgetten PS
12. Brief cvdK aan PS Voorbereiding amendementen en moties d.d. 12-09-18
13. Rondvraag
- 20 14. Sluiting

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 11.00 uur. Hij vraagt aandacht voor het rondetafelgesprek over de toekomst van de lokale en regionale journalistiek, op 5 oktober van 14.30 tot 18.30 uur in het provinciehuis. In het rondetafelgesprek wordt aandacht geschonken aan de rol die centrale overheden kunnen spelen in het borgen van een onafhankelijke, vrije pers. Tot dusver zijn er slechts weinig aanmeldingen.

- *De voorzitter wijst de leden, namens de burgemeesters van Hilversum en Haarlem, op de uitnodiging voor het rondetafelgesprek over de toekomst van de lokale en regionale journalistiek, op vrijdag 5 oktober van 14.30 tot 18.00 uur in het provinciehuis.*

2. Vaststellen agenda

- *Het presidium stelt de agenda vast.*

3. a. Concept-verslag presidium 11 juni 2018 (en besloten deel)

- *Het presidium stelt zowel het openbare als het besloten verslag van het presidium van 11 juni 2018 vast.*

3. b. Lijst met actiepunten en LTA

De **voorzitter** merkt op dat is afgesproken dat het instrument actualiteit na enige tijd geëvalueerd zou worden. Er is tot op heden weinig gebruik van gemaakt. De voorzitter stelt voor de evaluatie aan het eind van deze Statenperiode te doen. Het presidium stemt daarmee in.

- *Het presidium stemt in met de Lijst met actiepunten en de Lange Termijn Agenda.*
- *Inzake de evaluatie van het gebruik van het instrument actualiteit wordt ingestemd met het voorstel om dit aan het einde van de Statenperiode te doen plaatsvinden, als input voor de nieuwe Staten.*

4. a. Concept-agenda PS 8 oktober 2018

De **voorzitter** zegt dat agendapunt 11, Aanwijzen van het golfbaanalternatief, kan worden afgevoerd. PS wachten nog op een landschapsplan. Op grond van de agenda wordt ernaar gestreefd de vergadering om 17.30 uur te sluiten, zodat geen diner wordt geserveerd.

Hiermee wordt de agenda voor de Statenvergadering vastgesteld.

- *Agendapunt 11, Aanwijzen van het golfbaanalternatief als het voorkeursalternatief Verbinding A8-A9, wordt van de agenda gehaald; dit onderwerp komt terug in 2019.*
- *Het presidium stemt in met de conceptagenda van PS van 8 oktober 2018 (zonder diner).*

4. b. Concept-agenda PS 12 november 2018

De **voorzitter** merkt op dat op 12 november de Omgevingsvisie is geagendeerd, in combinatie met een aantal andere punten die veel tijd zullen vragen. Hem lijkt het verstandig om de eerste termijn van de behandeling van de Omgevingsvisie door PS op 12 november te laten plaatsvinden en de tweede termijn vervolgens op 19 november. Naar verwachting zal de vergadering op 12 november de hele dag in beslag nemen. Het presidium stemt met dit voorstel in.

De **voorzitter** roept in herinnering dat voorafgaand aan de begrotingsbehandeling op 17 oktober een gesprek is ingepland met Eerste Kamerleden uit Noord-Holland. Er zijn nog maar weinig aanmeldingen voor deze bespreking. De voorzitter stelt voor om de bijeenkomst af te gelasten als een week van tevoren minder dan zes aanmeldingen van Kamerleden zijn ontvangen. Het presidium stemt met dit voorstel in.

- *Het presidium besluit de behandeling van de Omgevingsvisie in tweeën te knippen; op 12 november vindt de eerste termijn plaats en in de uitloopvergadering op 19 november de tweede termijn.*
- *Het presidium stemt in met de concept-agenda van PS van 12 november 2018.*

70 5. a. Afdoeningsvoorstel Lijst moties PS

- *Het presidium stemt in met de afdoeningsvoorstellen bij de Lijst moties van PS.*

75 b. Lijst ingekomen stukken PS

- *Het presidium neemt kennis van de Lijst ingekomen stukken PS.*

6. Instellen van de Ribbius Peletier Penning

80 Mevrouw **Van Rooij** (PvdA) zegt dat het presidium al eerder akkoord is gegaan met het instellen van de Ribbius Peletier Penning. Inmiddels is daarvoor een reglement opgesteld en een voorstel gedaan voor een jurysamenstelling. In het definitieve voorstel, dat uitgebreid in de werkgroep is bediscussieerd, wordt duidelijk dat de penning niet per se aan een politica hoeft te worden uitgereikt. De voorzitter van de jury wordt op dit moment nog geworven.

85 De **voorzitter** zegt dat het voorstel alleen op 8 oktober ter besluitvorming kan voorliggen als de naam van de juryvoorzitter bekend is. In het andere geval wordt besluitvorming uitgesteld tot 12 november.

90 De heer **Van Liere** (PvdD) kan instemmen met het voorgestelde reglement en de jurysamenstelling. Datzelfde geldt voor de fracties van CDA, D66, ONH, GroenLinks en de SP.

De heer **Deen** (PVV) zegt dat zijn fractie geen groot voorstander is van een jaarlijkse uitreiking. De PVV heeft echter geen bezwaar tegen het voorstel.

95 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft geen bezwaar tegen het voorstel, maar zou het jammer vinden als de aandacht voor de politiek bij de keuze voor genomineerden verdwijnt.

100 De heer **Klein** (CU-SGP) stemt in met het voorstel. Hij vraagt hoe nominatie plaatsvindt. Mevrouw **Van Rooij** (PvdA) zegt dat het aan de jury is om dat te bepalen.

De heer **Den Uyl** (PvdA) vraagt waarom in de jurysamenstelling niet gezocht is naar diversiteit. Mevrouw **Van Rooij** (PvdA) zegt dat in de werkgroep wel degelijk gesproken is over diversiteit. Uiteindelijk heeft men echter besloten tot een samenstelling met slechts vrouwen.

105 De heer **Wiesehahn** (VVD) zegt dat de VVD principieel tegen de jaarlijkse uitreiking van de penning is. De fractie zal zich echter neerleggen bij de keuze van de meerderheid.

- *Het presidium stemt in met de samenstelling van de jury voor zover nu bekend voor het toekennen van de Ribbius Peletier penning; het streven is de naam van de beoogd voorzitter voor de aanstaande PS-vergadering aan het presidium te mailen.*
- *Het presidium besluit de voordrachten en het reglement van orde van de jury ter vaststelling voor te leggen aan PS van 8 oktober 2018.*

7. Nadere voorstellen publiciteitscampagne Statenverkiezingen 2019

115 De **voorzitter** roept in herinnering dat het presidium voor de zomer al besloot om geen stuurgroep in te stellen ter voorbereiding op de Statenverkiezingen.

120 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of specifieke inspanningen mogelijk zijn om ouderen te bereiken. Niet alle ouderen zijn digitaal actief. De **voorzitter** zegt dat volgens het voorstel een advertentie wordt geplaatst in huis-aan-huisbladen. Dat is een traditioneel medium dat relatief veel gelezen wordt door de oudere doelgroep. Datzelfde geldt voor de radio. De heer **Den Uyl** (PvdA) vindt dat er geen reden is om ouderen specifiek te benaderen. Belangrijker is het om jongeren meer bij het politieke proces te betrekken.

De heer **Deen** (PVV) is tegen de betrokkenheid van ProDemos, omdat deze partij onder invloed staat van George Soros en daarmee onvoldoende onafhankelijk is.

125 De heer **Struben** (D66) zegt dat zijn fractie ervoor is om een andere samenwerkingspartij voor de stembulp te kiezen dan ProDemos. De moderator is voor D66 geen goed argument om voor ProDemos te kiezen. De heer **Van Liere** (PvdD) is het daarmee eens. De relatie met nu.nl biedt een mooie kans op meer zichtbaarheid. Dat zou spreken voor een keuze voor Citizens.

130 De heer **Klein** (CU-SGP) zou er geen bezwaar tegen hebben om de uitslagenavond in het nieuwe gebouw te organiseren als dat de kosten aanzienlijk omlaag brengt. Als gekozen wordt voor een andere stembulp - iets waar CU-SGP niet tegen zou zijn - is het belangrijk dat deze alternatieve stembulp wel goed gevonden kan worden.

Mevrouw **Koning** (CDA) is het met de heer Klein eens. Zij zou graag meer informatie willen over het gebrek aan onafhankelijkheid van ProDemos.

135 De **voorzitter** concludeert dat er behoefte is aan meer informatie om een keuze te kunnen maken tussen Citizens en ProDemos. Mocht uiteindelijk voor ProDemos gekozen worden, dan moet onafhankelijkheid van deze partij uitdrukkelijk ter sprake komen. In november keer het punt terug op de agenda.

- 140
- *Het presidium neemt kennis van de stand van zaken van de publiciteitscampagne over de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart 2019.*
 - *Het presidium besluit:*
 - *in te stemmen met de uitgangspunten voor een social media aanpak;*
 - *om op woensdag 13 maart 2019 een programmavergelijking van de politieke partijen in een spread (dubbele pagina) aan te bieden in alle huis-aan-huisbladen in heel Noord-Holland;*
 - *op de avond van de verkiezingen in Paviljoen Welgelegen wederom een verkiezingsavond te organiseren waar de partijen kennis kunnen nemen van de uitslagen en prognoses;*
 - *om géén brief te sturen aan debutantkiezers namens de cvdK omdat gemeenten in aanloop naar de PS-verkiezingen namens de burgemeester al veelal een dergelijke brief sturen;*
 - *om niet in te zetten op een lobby voor meer stembureaus, gelet op het geringe effect daarvan op de opkomstbevordering;*
 - *om een format voor een informatief spelprogramma en debatten, verzorgd door RTV NH, uit te laten werken;*
 - *dat bij de aftrap van de publiciteitscampagne de lijsttrekkers een jonge en een oudere Noord-Hollandse kiezer de stemwijzer laten invullen;*
 - *in een volgend presidium een keuze te maken uit de twee aangeboden stembulpen van ProDemos en Citizens, met daarbij meer informatie inzake de ter vergadering geuite aandachtspunten.*
- 145
- 150
- 155

160 8. Aantal duocommissieleden

Mevrouw **Alberts** (SP) blijft wat betreft het aantal duocommissieleden bij haar eerdere standpunt: iedere fractie heeft recht op één duocommissielid. Fracties moeten in staat zijn om goede keuzes te maken bij toenemende werkdruk.

165 De heer **Wiesehahn** (VVD) zegt dat zowel grote als kleine fracties de toenemende werkdruk ervaren. Het democratische proces en de uitslag van verkiezingen brengt nu eenmaal mee dat fracties die minder zetels hebben hogere werkdruk zullen ervaren. De VVD vindt dat fracties één duocommissielid moeten mogen afvaardigen.

De heer **Den Uyl** (PvdA) sluit zich hierbij aan.

170 De heer **Klein** (CU-SGP) vindt dat er goede argumenten zijn, die ook al eerder zijn gewisseld, om het aantal duocommissieleden uit te breiden. Er is onderzoek gedaan naar de juridische en democratische aspecten van meerdere duocommissieleden. Daaruit is naar voren gekomen dat er geen bezwaren zijn tegen uitbreiding van dit aantal. De kiezer maakt zijn keuze tussen fracties niet omdat hij fracties meer of minder werkdruk wil bezorgen. Dat kan dan ook geen argument in deze discussie zijn. Spreker weet zeker dat het functioneren van zijn fractie ten goede zou komen als meer duocommissieleden kunnen worden aangesteld.

175

- 180 Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) vindt dat democratie juist inhoudt dat ook minderheden een stem hebben. Zij zouden daarbij vanwege te hoge werkdruk geen keuze moeten maken tussen onderwerpen. Werkdruk houdt bovendien geen enkel verband met de keuze van de kiezer. Wie op grond van democratische legitimatie tegen uitbreiding van het aantal duocommissieleden is, zou überhaupt tegen duocommissieleden moeten zijn.
- 185 De heer **Leever** (ONH) vindt dat in het verleden onterecht en halsstarrig is vastgehouden aan één duolid per fractie, ondanks onderzoek en ook ondanks andere werkwijzen elders. Argumenten waarbij extra kosten worden aangevoerd, zijn niet steekhoudend: uitbreiding van het aantal duocommissieleden kan kosteloos. Het is belangrijk dat fracties optimaal kunnen functioneren. Dat betekent dat zij naar alle commissies een afvaardiging moeten kunnen sturen. Spreker zou het teleurstellend vinden als onderzoeksresultaten over het functioneren van kleine fracties nu opnieuw genegeerd worden. Bovendien merkt hij op dat aan het begin van deze periode is toegezegd dat PS met drie commissies zou werken, in verband met de werkdruk. Op het laatste moment heeft GS echter besloten toch vier commissies in te stellen.
- 190 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) sluit zich volledig bij de heer Leever aan. Zij denkt dat grote fracties zich niet realiseren hoe lastig het voor kleine fracties is om al het werk gedaan te krijgen. Bovendien moet men zich bedenken dat keuzes maken tussen onderwerpen pas kan als alle stukken gelezen zijn.
- 195 De heer **Deen** (PVV) kan zich vinden in een kostenneutrale verhoging van het aantal duocommissieleden.
- 200 Mevrouw **Koning** (CDA) zegt dat haar fractie één duocommissielid per fractie voldoende vindt. Een doel is ook dat het duocommissielidmaatschap een leerschool is voor een eventueel lidmaatschap van PS.
- De heer **Struben** (D66) zegt dat zijn fractie niet van standpunt is veranderd. PS kunnen in de nieuwe periode indien gewenst op het onderwerp terugkomen.
- 205 De heer **Van Liere** (PvdD) vindt dat een groter aantal duocommissieleden op geen enkele manier afbreuk doet aan de democratische verhoudingen in PS of de uitspraak van de kiezer. Het lijkt hem goed als de coalitie over dit onderwerp niet als coalitie besluit. Daarom zou het in de volgende periode als vrij onderwerp geagendeerd moeten worden.
- 210 Mevrouw **Alberts** (SP) vindt dat een goed voorstel. Daarnaast benadrukt zij dat geld voor haar geen rol speelt bij dit onderwerp. Nogmaals zegt ze dat leden van PS in staat zouden moeten zijn om te kunnen schiften in onderwerpen, in plaats van overal over te willen meepraten.
- De heer **Wieseahn** (VVD) zegt dat het onderwerp niet in de coalitie is afgestemd, maar wel binnen de fractie. Fracties kunnen ook op de achtergrond ondersteuning organiseren bij onderwerpen op andere manieren dan door duocommissieleden in te zetten. De VVD is er simpelweg niet voor om in totaal vier à vijf woordvoerders aan de commissiestructuur toe te voegen.
- 215 De heer **Den Uyl** (PvdA) vindt dat het aan coalitiepartijen is om bepaalde zaken af te stemmen. Het gaat hem te ver om nu te bepalen dat de volgende coalitiepartijen geen afspreken over dit onderwerp te maken. De heer **Van Liere** (PvdD) realiseert zich dat dit niet kan worden afgedwongen. Het kan echter wel een aanbeveling zijn.
- 220 De heer **Klein** (CU-SGP) vindt het jammer dat in de discussie maar weinig argumenten gewisseld worden. Het lijkt of veel fracties vooringenomen zijn. Wel gaat hij in op het argument van de SP, namelijk dat volksvertegenwoordigers in staat zouden moeten zijn te schiften. Daarmee stelt de SP een bepaalde invulling van het volksvertegenwoordigerschap voor, die niet iedereen zal delen. Hij vindt de aanbeveling die de heer Van Liere voorstelt sympathiek, maar betwijfelt of daarmee afspraken in de coalitie voorkomen kunnen worden.
- Mevrouw **De Meij** (50PLUS) denkt dat het wijs zou zijn de uitbreiding een periode uit te proberen. Invulling met een uitbreiding van één naar twee duoliden is ook een mogelijkheid.
- 225 De **voorzitter** ziet geen meerderheid voor het uitbreiden van het aantal duocommissieleden, noch signalen dat deze coalitie nog een keer op haar standpunt zal terugkomen. Het is te zijner tijd aan het nieuwe presidium om de kwestie eventueel opnieuw aan de orde te stellen. Het is niet

te voorkomen dat de coalitie afspraken over dit onderwerp, of over welk onderwerp dan ook, maakt. Hooguit kan op de coalitiefracties een moreel beroep worden gedaan.

- 230 • *Het presidium neemt kennis van:*
- *aanbeveling 2.4 in het rapport 'De Staten aan het stuur. Evaluatie van de Agendacommissie 2.0 en het BOB-model' van Debat.NL, luidende "Ondersteuning van kleine fracties; overweeg het aantal duocommissieleden te verhogen van 1 per fractie naar 1 per commissie", en de eerste bespreking van deze aanbeveling in het presidium*
- 235 *van 22 januari 2018;*
- *het rapport "Het duo-commissielid; nut en noodzaak doorgelicht. Evaluatie van de rol en positie van duo-commissieleden in de provincie Noord-Holland" van BMC van januari 2013.*
- 240 • *Het presidium besluit geen voorstel ter wijziging van de huidige afspraken over het aantal duocommissieleden voor te leggen aan de nieuwe Provinciale Staten.*

9. Toelichting op tweede werkbezoek PS aan Regio Randstad

De heer **Van Liere** (PvdD) constateert dat zijn specifieke vraag of twee bezoeken nodig zijn niet in de notitie beantwoord wordt.

- 245 • *Het presidium neemt kennis van de toelichting op het tweede werkbezoek van Provinciale Staten in deze Statenperiode aan de Regio Randstad te Brussel op 10 en 11 oktober 2018.*

10. Besluitenlijst Agendacommissie 03-09-18

- 250 • *Het presidium neemt kennis van de besluitenlijst van de Agendacommissie van 3 september 2018.*

11. Stand van zaken PS-budgetten PS

De heer **Struben** (D66) vindt het jammer dat slechts weinig middelen besteed zijn aan bestuurskracht en burgerparticipatie.

- 255 De heer **Leever** (ONH) vraagt aandacht voor de kwaliteit van de maaltijd catering. De **griffier** zegt dat er mogelijkheden zijn om de kwaliteit te verbeteren, maar dat dit gepaard zal gaan met hogere kosten. Eerder heeft het presidium juist besloten om op de maaltijden voor commissies te bezuinigen. De **voorzitter** zal dit punt uitzoeken.

- 260 Mevrouw **Koning** (CDA) ziet dat bij bepaalde onderwerpen sprake is van onderbesteding en dat het budget voor andere zaken op is. Zij vraagt of daarin geschoven kan worden. De **griffier** zegt dat schuiven vaak mogelijk is, maar niet altijd. Waar mogelijk wordt met posten geschoven, om onderbestedingen tegen te gaan. Waar schuiven onmogelijk is, worden budgetten afgeraamd.

- 265 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) zegt dat eerder is aangegeven dat gedeclareerde reiskosten niet uitgebreid hoeven te worden toegelicht. Nu worden echter toch weer uitgebreide beschrijvingen bij reiskosten verlangd. De **voorzitter** vraagt mevrouw De Meij dit punt met de griffie op te nemen.

- *Het presidium neemt kennis van de stand van zaken van de budgetten van PS per 31 augustus 2018.*
- *Het presidium wenst een toelichting op de (financiële) mogelijkheden om de kwaliteit van de catering bij commissievergaderingen te verbeteren.*

270 12. Brief cvdK aan PS Voorbereiding amendementen en moties d.d. 12-09-18

- *Het presidium neemt kennis van de brief van de cvdK aan PS 'Voorbereiding amendementen en moties, d.d. 12 september 2018.*

13. Rondvraag

- 275 Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

14. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 11.50 uur.

Lopende actiepunten uit de besluitenlijsten van het presidium

Datum	Actiepunten	Voortgang/ afspraak	Planning in presidium
13-11-17	Het presidium zal bij de begrotingsbehandeling in 2018 bezien welke andere agendapunten in die vergadering behandeld móeten worden.		29 oktober 2018
17-09-18	Het presidium besluit in een volgend presidium een keuze te maken uit de twee aangeboden stemhulpen van Prodemos en Citizens voor de Statenverkiezingen in 2019, ondersteund door informatie inzake de ter vergadering geuite aandachtspunten.		29 oktober 2018
	Het presidium wenst een toelichting op de (financiële) mogelijkheden om de kwaliteit van de catering bij commissievergaderingen te verbeteren.		29 oktober 2018

Lange Termijn Agenda

Datum	Actiepunten	Planning in presidium
13-11-17	Het presidium benoemt de afspraak dat het gebruik van het nieuwe instrument actualiteit na enige tijd geëvalueerd zal worden.	Einde Statenperiode
18-12-17	Het presidium stemt in met het voorstel van de voorzitter om, teneinde tegemoet te komen aan de wens van een aantal Statenleden om rechtstreeks vragen te kunnen stellen aan ambtenaren, af te spreken dat Statenleden telefonisch rechtstreeks (technische) vragen (tussendoor) kunnen stellen aan sectormanagers. De procedure wordt op proef voor een jaar gevolgd.	December 2018

Agenda PS - CONCEPT -

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering : 12 november en uitloopdatum 19 november 2018
Vergaderlocatie : Statenzaal, Dreef 3, 2012 MD Haarlem
Aanvangstijd : 10:00 uur
Voorzitter : dhr. J.W. Remkes
Griffier : mw. K. Bolt
Telefoonnummer/e-mail : (023)5144755 statengriffie@noord-holland.nl

1. Opening en mededelingen.
2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.
 - 2a. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).
 - 3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
 - 3b. Lijst geheimhouding PS.
4. Vaststelling notulen van de vergadering van 8 oktober 2018.
5. Vaststelling Strategische Statenagenda.
6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.
7. Voortgangslijst van moties.
8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk (indien de commissie besluit dat het stuk geen hamerstuk is, dan wordt het stuk als volledig agendapunt aan de agenda toegevoegd):
 - 8a. Vijfde Nota Grondbeleid.
Voordracht
Commissie M&F
 - 8b. Data-strategie van de Provincie Noord-Holland.
Voordracht
Commissie M&F
 - 8c. Laatste begrotingswijziging 2018
Voordracht
Commissie M&F
 - 8d. Nota Reserves 2018
Voordracht
Commissie M&F
 - 8e. Wijziging Verordening op de behandeling van bezwaar- en klaagschriften Noord-Holland 2014.
Voordracht
Commissie EEB

9. Begroting 2019
Voordracht
Alle commissies
10. Vaststellen Omgevingsvisie NH2050, eerste termijn.
(reactie GS en tweede termijn op uitloopdatum 19-11-2018)
Voordracht
Commissie R&W
11. Concept-programmabegrotingen 2019 IPO en BIJ12.
Voordracht
Alle commissies
12. Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI).
Voordracht
Commissie M&F
13. Programma Natuurontwikkeling 2019-2023.
Voordracht
Commissie NLWM
14. Wijziging Provinciale Milieuverordening 2018, tranche 10A
Voordracht
Commissie NLWM
(waarschijnlijk korte behandeling of wellicht hamerstuk)
15. Wijziging Waterverordeningen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier,
Hoogheemraadschap Rijnland en Waterschap Amstel, Gooi & Vecht.
Voordracht
Commissie NLWM
(wordt waarschijnlijk een hamerstuk)
16. Wijziging reglement van bestuur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.
Voordracht
Commissie NLWM
(wordt waarschijnlijk een hamerstuk)
17. Wijziging reglement van bestuur Hoogheemraadschap Rijnland.
Voordracht
Commissie NLWM
(wordt waarschijnlijk een hamerstuk)
18. Initiatiefvoorstel PvdD "Groen doet kinderen goed".
Nummer
Commissie NLWM

19. Vragenuur.
(Het lid van Provinciale Staten dat tijdens dit vragenuur vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp uiterlijk een werkdag voor aanvang van de vergadering bij de voorzitter met een afschrift aan de statengriffier.)
20. Schorsing.

Uitloopdatum PS 19 november 2018

21. Heropening **openbaar deel**
22. Vaststellen Omgevingsvisie NH2050, tweede termijn
(tevens reactie GS eerste termijn)
Voordracht
Commissie R&W
23. Sluiting.

Spreektijdverdeling

Het presidium heeft besloten de spreektijdverdeling te baseren op uur vergaderen (...uur vergaderen op 12 november en ... uur vergaderen bij de voortzetting op 19 november). De vergadering van 12 november zal aanvangen om 10.00 uur.

NB. De uitloopvergadering van 19 november zal om 13.00 uur met agendapunt 22 (tweede termijn Omgevingsvisie) aanvangen.

Op beide data zal voor een lunch worden gezorgd. Er zal **wel/geen** maaltijd worden geserveerd.

Voor de vergadering van **12 november en uitloopvergadering van 19 november 2018** wordt de volgende verdeling gehanteerd:

	PS 12 en 19 november:
VVD	
D66	
PvdA	
PVV	
SP	
CDA	
GroenLinks	
Partij voor de Dieren	
50PLUS	
ChristenUnie-SGP	
ONH	
<i>Totaal PS</i>	
Spreektijd GS	
Technische tijd	
Totaal	

■ **Provinciale Staten**

Agenda PS -CONCEPT-

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering : 14 januari 2019
Vergaderlocatie : Statenzaal, Dreef 3, 2012 MD Haarlem
Aanvangstijd : 13:00 uur
Voorzitter : dhr. J.W. Remkes
Griffier : mw. K. Bolt
Telefoonnummer/e-mail : (023)5144755 statengriffie@noord-holland.nl

Dit betreft de uitgestelde Statenvergadering van 17 december 2018 naar 14 januari 2019.

1. Opening en mededelingen.
2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.
 - 2a. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).
 - 3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
 - 3b. Lijst geheimhouding PS.
4. Vaststelling notulen van de vergaderingen van 12 november en 17 december 2018.
5. Vaststelling Strategische Statenagenda.
6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.
7. Voortgangslijst van moties.
8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk (indien de commissie besluit dat het stuk geen hamerstuk is, dan wordt het stuk als volledig agendapunt aan de agenda toegevoegd):
9. Actualisatie Evaluatiekader Subsidies.
Voordracht
Commissie EEB
(onder voorbehoud; behandeling in PS van 14 januari of PS van 4 februari 2019)
10. Controleprotocol voor de accountantscontrole jaarrekening 2019.
Voordracht
Commissie M&F
11. Solaroad & Broek in Waterland.
Voordracht
Commissie M&F
12. Wijziging reglement Waterschap Amstel, Gooi en Vechtstreek.
Voordracht
Commissie NLWM

13. Initiatiefvoorstel fractie SP inzake "Verbetering wachtcomfort busstations".
Nummer
Commissie M&F
14. Vragenuur.
(Het lid van Provinciale Staten dat tijdens dit vragenuur vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp uiterlijk een werkdag voor aanvang van de vergadering bij de voorzitter met een afschrift aan de statengriffier.)
15. Sluiting.

Spreektijdverdeling

Het presidium heeft besloten de spreektijdverdeling te baseren op uren vergaderen.
De vergadering van 14 januari 2019 zal aanvangen om **13.00 uur**.

Voor een lunch zal worden gezorgd. Gezien de verwachte duur van de vergadering is er **wel/geen** avondmaaltijd.

Voor de vergadering van 14 januari 2019 wordt de volgende verdeling gehanteerd:

	PS 14 januari:
VVD	
D66	
PvdA	
PVV	
SP	
CDA	
GroenLinks	
Partij voor de Dieren	
50PLUS	
ChristenUnie-SGP	
ONH	
<i>Totaal PS</i>	
Spreektijd GS	
Technische tijd	
Totaal	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

(Er zijn geen afdoeningsvoorstellen voor het Presidium van 29 oktober 2018)

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
M 37-2018	08-10-2018	Betrek de betrokken inwoners Markermeerdijken	PS verzoeken GS - met de betrokken partners binnen de 'Alliantie Markermeerdijken' voor de verdere uitwerking van de ruimtelijke invulling een concept plan van aanpak burgerparticipatie op te stellen waarin tenminste tot uitdrukking komt a. het niveau van participatie b. de vormen van participatie c. de verwachtingen die inwoners en belanghebbenden bij het participatieproces mogen hebben - het opstellen van dit plan van aanpak als voorwaarde op te nemen bij het verlenen van de vergunning	PvdA, VVD, D66, CDA	Loggen, C.		
M 35-2018	08-10-2018	MRA (Metropool Amsterdam) begroting en werkplan 2019	PS verzoeken GS: - de herhaalde wens van P5 tot "concretisering van de doelstelling van het bereiken van de top drie positie als uitgangspunt van alle maatregelen te nemen en het formuleren van meetbare resultaten op weg daar naar toe" in te brengen in de MRA	VVD, D66, CDA, PvdA	Bond, J. Post, E.		

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
			Regiegroep van 10 oktober 2018 - de reacties van de MRA-partners en eventuele toezeggingen van de MRA-organisatie terug te koppelen aan PS, ter bespreking in de eerstvolgende commissievergaderingen				
M34-2018	08-10-2018	Motie onderzoek fietstunnel Linschotenlaan Hilversum AANGEHOUDEN	PS verzoeken GS: - PS te voorzien van een gedetailleerde en betrouwbare kostenraming van de fietstunnel bij de Van Linschotenlaan - samen met de gemeente Hilversum ruimte te zoeken binnen nieuwe financiële kaders voor de realisatie van de tunnel - daarvoor indien noodzakelijk de reserve TWIN-H, budget OV/1.1 HOV in het Gooi OV deels te gebruiken	CU-SGP, GL, SP	Post, E.		15-10-2018: reden aanhouden motie uit notulen PS 8 oktober 2018: "Gedeputeerde POST: Ik heb al eerder aan de heer Klein aangegeven, als hij daarover wil spreken in de commissie dan gaan wij dat gewoon doen. De heer KLEIN (CU/SGP): Dan zou ik de motie aan willen houden en hoeft hij niet in stemming te komen. Dan gaan wij er in de commissie over spreken."
M 28-2018	09-07-2018	"Toerit fietstunnel Laren rechtleggen" AANGEHOUDEN	PS verzoeken GS : 1. Project "N525-05-Westerheide/Oude Postweg, gemeente Laren" nog niet naar de planfase te verschuiven maar voorlopig in de studiefase te houden	Christen Unie-SGP, SP en Groen-Links	Post, E.		24-07-2018: reden aanhouden motie uit notulen PS 9 juli 2018: "De VOORZITTER: De heer Klein stelt voor om het aardkundig monument aan te passen, zodat de

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
			2. alle benodigde stappen te zetten die nodig zijn om de aanrijroute naar de fietstunnel onder de N 525 bij Laren recht te leggen				vergunning kan worden verleend. De gedeputeerde zegt, kom met een initiatief.... De heer KLEIN (CU/SGP): Ik wil de motie aanhouden om te kijken op welke manier de handschoen van de gedeputeerde op te pakken is."
M 13-2018	11-06-2018	Onderzoek naar luchthaven in Noordzee	GS wordt verzocht: - Er zorg voor te dragen dat de Gedeputeerde Staten nauw betrokken is bij dit onderzoek - Er op toe te zien dat ook specifiek Noord-Hollandse aspecten gedegen worden onderzocht	50PLUS, D66, ONH, VVD	Tekin, A.	27-06-2018: De gedeputeerde heeft contact gehad met het ministerie. Het ministerie heeft toegezegd dat wij worden betrokken. Dit wordt in onderstaande brief bevestigd. In de brief geeft de minister aan hoe zij met het onderzoek naar Schiphol in zee omgaat. Wij zijn als provincie goed aangehaakt op de genoemde trajecten. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/22/aanpak-participatie-luchtvaart-en-reikwijdte-luchtvaartnota-2020-2050	
M 01-2018	12-02-2018	Motie vreemd aan de orde van de dag inzake verkenning	PS dragen Gedeputeerde Staten op om: Een verkenning op te stellen naar de mogelijkheden om	Groen-Links	Bond, J.		15-10-2018: afdoening van deze motie zal in de commissie NLWM van

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		grasmengsels voor de paardenhouderij. AANGEHOUDEN	paardenhouders te ondersteunen in het omschakelen naar een bloemrijk graszaadmengsel.				29-10-2018 worden besproken. 20-02-2018: reden aangehouden motie uit notulen PS 12-02-2018: "De heer KRAMER (GL): Dit gehoord hebbende, wil ik hem aanhouden en dat hij terugkomt op het moment dat wij over natuurinclusieve landbouw praten."
M126-2017	13-11-2017	overlegjaar agrarisch natuurbeheer	PS verzoeken GS: * in het komende verkenningsjaar in overleg te treden met de agrarische collectieven en TBO's over hoe de biodiversiteitsdoelen en beheerdoelen binnen het NNN gehaald zouden kunnen worden (zoals al door de gedeputeerde toegezegd in de expert-bijeenkomst) en daarvoor een neutrale procesbegeleider aan te trekken * hiervan regelmatig een terugkoppeling te geven aan de commissie NLM * te onderzoeken welke andere werkwijzen en/of financiële of juridische instrumenten er	D66. CDA, PvdA, VVD, Christen Unie-SGP, SP	Tekin, A.	18-06-2018: zie stand van zaken bij 10-04-2018 10-04 -2018: met de terreinbeheerders, de agrarische collectieven en LTO-Nederland is het verkenningsjaar gestart, onder leiding van de heer F Evers als onafhankelijk proceseigenaar. Wij hebben de ambitie om uw Staten bij de behandeling van het Natuurbeheerplan 2019 (in uw vergadering in het najaar 2018) zicht te kunnen bieden op een akkoord tussen alle betrokken partijen. Uiteraard is de vraag of	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
			nodig zijn om de provinciale doelen op dit gebied te behalen met inzet van samenwerkende agrarische collectieven en TBO's en de resultaten van het onderzoek zo mogelijk in te zetten om de bestaande instrumentenkoffer ten behoeve van de realisatie van NNN te vergroten			een dergelijk akkoord tot stand komt, en wat de inhoud hiervan is, afhankelijk van het verloop van de werkbijeenkomsten. 22-02-2018: uit besluitenlijst GS d.d. 20-02-2018: Het college besluit: Provinciale Staten door middel van brief te informeren over de voortgang bij de uitvoering van motie M126 (aangenomen door PS op 13 november 2017) inzake het verkenningsjaar biodiversiteitsdoelen en beheerdoelen binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). 8-1-2018: Een extern proces-begeleider is ingeschakeld en deze procesbegeleider voert oriënterende gesprekken met vertegenwoordigers van de agrarische collectieven en de terreinbeheerders. Wanneer deze oriënterende gesprekken	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						leiden tot consensus over de aanpak van het verkenningsjaar, zal de opdracht aan de extern procesbegeleider door GS worden vastgesteld en ter kennisname aan uw Statencommissie NLWM worden gezonden.	
M109-2017	06-11-2017	Begroting 2018: opvolging rapport waterbestendig Westpoort	PS verzoeken GS: * de regierol op te pakken om te komen met alle betrokken partijen tot concrete plannen voor een betere bescherming van vitale en kwetsbare infrastructuur * te onderzoeken of er voor andere regio's in Noord-Holland ook pilots "vitaal en kwetsbaar" nodig zijn	D66	Loggen, C.	27-06-2018: Voor 2018 heeft een werkteam, bestaande uit vertegenwoordigers van de provincie, waterschappen, gemeenten, vervoersregio en veiligheidsregio een Plan van Aanpak 2018 klimaatbestendige vitale en kwetsbare infrastructuur MRA opgesteld. Het product bestaat uit drie delen: Een ambitiedocument, geconcretiseerd voor elektriciteit en mobiliteit Kaartenatlas op basis van een QuickScan van de vitale en kwetsbare infrastructuur in de MRA Plan van aanpak voor het vervolg, 2019 en verder . De QuickScan wordt nu uitbesteed en is in	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						principe in oktober 2018 klaar. De andere werkzaamheden zijn gestart. Ook wordt het werkteam verder ingevuld. Op 10 december worden de producten in het bestuurlijk overleg m.b.t. MRA klimaatbestendig gepresenteerd 12-04-2018: GS pakken de regierol actief op. Aan het Platform Ruimte van de MRA is de Ontwikkelrichting actie 6 "Metropoolregio Amsterdam Klimaatbestendig" gekoppeld. Er zal een visie met bijbehorende strategie opgeleverd worden met twee hoofdproducten waaronder) hoe en waar klimaatbestendige woningbouw moet plaats vinden. De provincie is trekker van dit onderdeel. De inzichten die opgedaan zijn in de pilot Westpoort worden in dit onderdeel meegenomen. Uit de analyses kunnen nieuwe pilots elders in de MRA	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						volgen. Voor het gebied boven het Noordzeekanaal loopt het project Bovenregionale calamiteitenorganisatie en overstromingen. Vitaal en Kwetsbaar is daar een belangrijk onderdeel van. Samen met het waterschap en veiligheidsregio's worden deze activiteiten geïnventariseerd en aan een soort stresstest onderworpen. Vervolgens wordt bepaald wat de urgentie is op dit thema.	
M57-2017	02-10-2017	Stop bodemdaling in het Groene Hart. AANGEHOUDEN	PS verzoeken het College van GS: * beleid te ontwikkelen waarin gestreefd wordt de bodemdaling in het Groene Hart te stoppen.	PvdD, Christen Unie-SGP, Groen-Links	Tekin, A.		15-10-2018: afdoen van deze motie wordt besproken in de NLWM van 29-10-2018. 12-10-2017: Reden aanhouden motie uit notulen PS 02-10-2017: "De heer VAN LIERE (PvdD): Ik heb helaas nog niet met al mijn mede-indieners kunnen overleggen, maar ik zie de heer Klein in ieder geval aanschuiven. Mij heeft het verzoek bereikt om de motie aan te houden tot volgende

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
							week om integraal mee te kunnen wegen bij de Omgevingsvisie. Dat is een week uitstel en dat kan ik billijken, dus ik houd de motie aan."
M45-2017	10-07-2017	Kadernota 2018 Realiseren van 2 fietssnelwegen voor 2020. AANGEHOUDEN	PS verzoeken GS: * in de begroting 2018 een beleidsambitie "Realiseren twee extra fietssnelwegen voor 2020" op te nemen en doen daarbij het voorstel: * de kosten daarvan te dekken vanuit de bestaande reserves rondom fietsinfrastructuur / fietsimpuls.	Christen Unie-SGP, GroenLinks.	Post, E.		17-05-2018: Indiener heeft laten weten de behandeling van Perspectief Fiets af te willen wachten. In de commissie is nog geen uitsluitel gegeven of de motie van de lijst kan worden afgevoerd. 24-07-2017: Uit notulen PS 10-07-2017, reden aanhouden motie: "De heer KLEIN (CU/SGP): Motie 45 over twee fietssnelwegen. Ik interpreteer de reactie van de gedeputeerde zo dat zij haar best gaat doen om dit doel in de beleidsvisie te realiseren. Daarom willen wij de motie aanhouden."
M31-2017	10-07-2017	Jaarrekening 2016 hoofdfietsnetwerk.	PS verzoeken het college van GS het fietsbeleid een extra impuls te geven door:	D66, PvdA, CDA,	Post, E.	26-06-2018: Op dit moment loopt een consultatieronde naar mede-overheden en	24-05-2018: Na behandeling van het Perspectief Fiets in de commissie M&F van 17

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
			* te onderzoeken hoe een herkenbaar provinciaal hoofdfietsnetwerk vorm kan krijgen, waarbij harmonie gezocht wordt met de ontwikkeling van het fietsnetwerk van de Vervoersregio Amsterdam * in dit onderzoek specifiek meenemen hoe de vermarkting van een hoofdfietsnetwerk kan worden opgepakt * een model te ontwikkelen voor (cofinanciering van) het oplossen van zwakke schakels in gemeentelijke fietspaden in het hoofdfietsnetwerk * voor de vaststelling van de begroting 2018 een tussenrapportage te geven over bovenstaande en deze rapportage zo goed mogelijk aan te laten sluiten aan de in ontwikkeling zijnde provinciale fietsvisie.	GroenLinks.		belangengroepen: we verzamelen zoveel mogelijk input om het concept Perspectief nader uit te werken naar een definitief Perspectief Fiets, dat in Q4 door GS zal worden vastgesteld 17-05-2018: In de commissievergadering M&F van 17 mei 2018 is het concept Perspectief Fiets besproken. 12-04-2018 Het Perspectief Fiets zal als input (bouwsteen) dienen voor de Omgevingsvisie. Van mei tot juni 2017 vindt het besluitvormingstraject van de Omgevingsvisie plaats (11 juni concept aangeboden ter vaststelling aan PS en daarna inspraakprocedure). Het Perspectief Fiets zal ook als input dienen voor de Agenda Mobiliteit. De Agenda Mobiliteit staat op 22 maart 2018 op de agenda bij de	mei is indieners gevraagd of motie van de lijst afgevoerd kan worden en zo niet wat er dan nog nodig is. Volgens indieners is dit voorbarig, eerst moet het provinciaal hoofdfietsnetwerk meer vorm krijgen.

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						gecombineerde commissie vergadering M&F en RWW. De Voordracht Fietsknelpunten zal in de commissie M&F van april op de agenda staan. Op 25 januari 2018 is er een technische briefing geweest voor de commissie M&F. Tijdens deze briefing werd de voortgang en de planning ten aanzien van de fiets nader toegelicht. Op 5 oktober 2017 is een BOT overleg geweest met de commissie M&F waar enerzijds gemeld is dat GS zijn gestart met de uitvoering van de motie en anderzijds extra informatie bij PS is opgehaald als input voor het Perspectief Fiets. 11-04-2017: Op 17 mei zal het Perspectief Fiets in de commissie M&F besproken worden. Met het Perspectief Fiets als basis kan vervolgens verder gewerkt worden aan de opgaven die plaats krijgen in een beleidsrijke	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						Agenda Mobiliteit, waarin alle activiteiten met betrekking tot de mobiliteit zullen worden geagendeerd en in de tijd worden geprogrammeerd. Ook bestaand beleid zoals het aanpakken van de fietsknelpunten krijgt een plek in dit programma. 24-10-2017: Op 5 oktober jl. is een BOT overleg geweest met de cie M&F waar enerzijds gemeld is dat GS zijn gestart met de uitvoering van de motie en anderzijds extra informatie bij PS is opgehaald als input voor de Verkenning Fiets. Eind 2017/begin 2018 is de Verkenning Fiets gereed als input voor de agenda Mobiliteit/Omgevingsvisie. In commissie M&F van 9 april 2018 en in PS van 23 april 2018 wordt een voordracht besproken voor het oplossen van een aantal knelpunten (provinciaal areaal) van de fietsersbond. Tenslotte is gestart met ontwikkelen	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						van een provinciaal hoofdfietsnetwerk waarbij ook de vermarkting wordt meegenomen. Bij het hoofdfietsnetwerk zal een Uitvoeringsprogramma worden opgenomen om de knelpunten van het hoofdfietsnetwerk en het restant van de knelpuntenlijst fietsersbond aan te pakken. E.e.a. afhankelijk van de beschikbare budgetten.	
M30-2017	10-07-2017	Motie Vreemd a/d Orde tegemoetkoming preventie wildschade.	PS verzoeken het College van GS: * vaart te zetten via het IPO achter het onderzoek naar regelgeving voor gecoördineerd en gebiedsgericht beleid voor faunabeheer met daarin een tegemoetkoming aan boeten en tuinders ten behoeve van het nemen van preventieve maatregelen tegen wildschade * PS regelmatig (minimaal elk kwartaal) te informeren via de commissie over de voortgang van dit onderzoek.	VVD, CDA, D66, GroenLinks	Bond, J.	18-06-2018: Het rapport naar de effectiviteit van de agrilaser is opgeleverd en aan uw Staten gestuurd. Met betrekking tot het onderzoek van de Maatschappelijke Advies Raad Fauna: de Raad streeft ernaar de adviezen over het gebiedsgericht faunaschadebeleid en de schadesystematiek omstreeks eind september 2018 gecombineerd uit te brengen. Zodra dit advies uitgebracht is zal dit met uw Staten gedeeld worden, inclusief een	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						voorstel tot afdoening van de motie 10-04-2018: Het onderzoek is nog niet opgeleverd maar wij verwachten deze op korte termijn. Deze zal dan gedeeld worden met de commissie. 10-01-2018: In de commissievergadering Natuur, Landschap, Milieu en Water van 4 december 2018 heeft gedeputeerde Bond de commissieleden op de hoogte gesteld van de voortgang van de verschillende onderzoekslijnen. Hierin werd onder andere genoemd dat in januari/februari 2018 het eindrapport van de proef met de agrilaser zal worden opgeleverd. Hier zal de commissie te zijner tijd over geïnformeerd worden 24-10-2017: het IPO is bezig met een onderzoek, de commissie wordt hiervan op de hoogte gehouden.	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
M26-2017	10-07-2017	Motie Vreemd a/d Orde Stimuleren verduurzamen woningvoorraad in de sociale sector Noord-Holland.	PS verzoeken het College van GS: * gemeenten en woningcorporaties aan te sporen de sociale huurvoorraad voor 2020 te verduurzamen en te voorzien van minimaal label B en in 2030 van label A * een bijeenkomst te organiseren in het najaar van 2017 bij de provincie voor alle betrokken partijen die zich bezighouden met verduurzaming van de sociale voorraad, zodat dit urgente onderwerp door de provincie Noord-Holland op de kaart wordt gezet * alle communicatiemiddelen daarvoor te gebruiken en waar mogelijk samenwerking te zoeken met andere betrokken partners * daarvoor aansluiting te zoeken met www.duurzamehuizenroute.nl , voor praktijkvoorbeelden voor particuliere woningbezitters, woningbouwcorporaties en gemeenten * Provinciale Staten een terugkoppeling te geven over de vorderingen op dit gebied.	50PLUS, ONH, Groen-Links, SP.	Geldhof, J.		24-07-2017: Uit notulen PS 10-07-2017 reden aanhouden motie: "Mevrouw DE MEIJ (50plus): Voorzitter. Wij stemmen in met wat de gedeputeerde heeft toegezegd, dus wij houden hem even aan tot het eind van het jaar en totdat zij met een voorstel komt. "
M76 - 2016	12-12-2016	Motie Vreemd a/d Orde toekomst recreatieschappen	PS verzoeken het College van GS om: * in het MRA proces als vervolg op de actie agenda	PvdA, CDA,	Tekin, A.	23-07-2018: uit besluitenlijst GS d.d. 17-07-2018: Het college	18-9-2018: stand van zaken modernisering recreatieschappen is

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		in het Metropolitane Landschap.	metropolitaan landschap een voorstel in te brengen waarin: - de kwaliteit van recreatieterreinen wordt vergroot door, op basis van onderzoek, duidelijke grenzen te bepalen tussen natuur en recreatie - alle gebruikers meer worden betrokken bij de inrichting en het gebruik van de recreatiegebieden - de inverdieneffecten voor de financiering van de recreatieschappen binnen de bestaande randvoorwaarden maximaal worden benut * na uitwerking van dit voorstel in goed overleg met alle betrokken de bestaande gemeenschappelijke regelingen in deze lijn bij te stellen.	D66, VVD		besluit: 1. kennis te nemen van het evaluatierapport door adviesbureau Berenschot over het functioneren van Recreatie Noord-Holland N.V. en het plan van aanpak dat Recreatie Noord-Holland heeft opgesteld 2. een verkenning uit te voeren naar de uitvoering van de beheertaken in de recreatieschappen, teneinde hierover, als medeopdrachtgever en eigenaar van Recreatie Noord-Holland, een standpunt te kunnen innemen 3. Provinciale Staten met een brief te informeren over de stand van zaken met betrekking tot het project modernisering van de recreatieschappen, de evaluatie naar Recreatie Noord-Holland en de genoemde verkenning 4. aan Provinciale Staten voor te stellen motie M76-2016, aangenomen op 12 december 2016, als afgedaan te beschouwen	17-9-2018 in commissie EEB besproken waarbij GS voorstellen deze motie als afgedaan te beschouwen. Meerderheid commissie vindt dat de motie nog niet afgedaan is. 31-7-2018: Proces optimalisatie natuur/recreatie is verwerkt in wijziging PRV: wijzigingsvoorstel PRV: juni 2018 (zie NLWM met uitnodiging EEB) . terinzagelegging: juli-sept 2018 . PS vaststelling: december 2018 Brief over stand van zaken modernisering recreatieschappen en voorstel tot afdoening van deze motie zal in EEB van 17-9-2018 worden behandeld. 27-03-2018: op 5 april vindt het volgende BOT overleg plaats 07-02-2018: Aanbevelingen RR over Recreatieschap

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						5. De portefeuillehouder te machtigen – gehoord de vergadering – de brief aan te passen. 17-7-2018: voorgesteld aan GS om motie af te doen. Er is een brief naar PS verzonden waarin op alle punten uit de motie wordt ingegaan. Daarom voorstel tot afdoening motie. 25-6-2018: De wijziging artikel 19 PRV en de aanpassingen van de WKW-beschrijving zijn in procedure gebracht. Als er positief besloten wordt zal per 1-1-2019 de wijziging in werking treden. De zomerperiode wordt gebruikt voor de ter inzage legging, deze periode wordt verlengd ivm vakanties. Ook wordt deze periode gebruikt om de laatste aanpassingen te doen in samenspraak met de terreinbeheerders. Wij zullen PS een voorstel tot afdoen van deze motie doen bij de definitieve	Spaarnwoude overgenomen PS 18-12-2017: Op 22 januari 2018 en 5 februari BOT overleg over natuur/recreatie plaatsgevonden met commissies EEB en NLWM. 14-11-2017: Rapport van de Randstedelijke Rekenkamer is behandeld in EEB van 27-11-2017, evenals de brief van GS inz. stand van zaken modernisering recreatieschappen. 3-10-2017: Raden- en Statenconferentie heeft op 20 september plaatsgevonden. 06-04-2017: Resultaten TAUW en hoe Raden en Statenconferentie eruit moet komen te zien zijn oriënterend besproken in een (besloten) BOT overleg met de

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						vaststelling van de PRV-wijziging die nu in procedure is. 10-04-2018: Op 25 juni zal de ontwerpwijziging van de PRV, met daarin de WKW beschrijvingen, worden voorgelegd aan de commissies R&W en NLWM. Dan volgt de ter inzagelegging. Op 3 december wordt de definitieve wijziging van de PRV voorgelegd aan de Statencommissie, waarna PS de wijziging van de PRV naar verwachting op 17 december 2018 vaststellen. Na dit moment is het voorstel deze motie als afgedaan te beschouwen. 10-04-2018: op 5 april vindt het volgende BOT overleg plaats 07-02-2018: Aanbevelingen RR over Recreatieschap Spaarnwoude overgenomen	commissies EEB en NLM op 3 april 2017.

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						1-2-2018: BOT overleg vindt plaats op 29 januari en 5 februari. Tijdens dit overleg vindt een gedachtenwisseling plaats met de Statenleden over de balans tussen natuur en recreatie in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De discussie en gedachtewisseling kan dan op een open en informele manier gevoerd worden op basis van de voorliggende en gepresenteerde informatie door de aanwezigen 14-11-2017: Deze brief is op 31 oktober door GS vast-gesteld en verstuurd aan PS. BOT-overleg gaat december/januari plaatsvinden. 23-10-17: Deze zomer zijn de laatste twee ecologische verkenningen van Tauw naar de recreatieschappen afgerond. Op de Staten en Radenconferentie van 20 september jl. hebben wij	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						globaal aangegeven hoe wij bestuurlijk met deze vijf rapporten om willen gaan. Wij constateren dat er bij de op de conferentie aanwezige partijen draagvlak bestaat voor de door ons in te zetten koers, maar dat deze wel kritisch gevolgd wordt. Wij zullen u binnenkort door middel van een brief informeren over de door ons te genomen stappen in het kader van de modernisering van de recreatieschappen. Daarbij zullen wij in deze brief ook nader aangeven welke stappen wij willen nemen om de ecologische verkenningen Tauw rapporten een bestuurlijke vertaling te geven en daarmee de balans tussen natuur en recreatie te optimaliseren. Ook stellen wij voor over dit onderwerp op korte termijn een BOT te organiseren, zodat u goed zicht krijgt op de vervolg stappen wij voor ogen hebben. Wij hopen dat u deze mening deelt	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						en het agenda technisch mogelijk is hiervoor tijd vrij te maken. Op de Staten en Radenconferentie van 20 september is ook het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer gepresenteerd naar het bestuurlijk en financieel opereren van het recreatieschap Spaarnwoude. Zonder heel diep op de statenbehandeling van dit rapport te willen vooruitlopen gaan wij in bovengenoemde brief ook beknopt op dit rapport in. Door de volle agenda van de Raden en Statenconferentie is het onderwerp burgerparticipatie slechts zijdelings aan de orde gekomen. Wij gaan er vanuit dat o.a. door de aanbeveling in rapport van de Randstedelijke Rekenkamer dit onderwerp in de komende periode wel de nodige aandacht zal krijgen.	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						27-06-2017: Het advies bureau Tauw heeft inmiddels de eerste drie ecologische verkenningen opgeleverd. De resterende twee verkenningen worden eind juli afgerond. Conform onze handelswijze bij het rapport van Tauw over het recreatieschap Spaarnwoude sturen wij de Staten deze rapporten ter kennisname toe. Op basis van deze verkenningen zullen wij een provinciaal standpunt innemen met het doel de bestaande verhouding tussen natuur en recreatie te optimaliseren. Finale besluitvorming zal op grond van de huidige inschatting plaats vinden bij de vaststelling van het volgende Natuurbeheerplan in het najaar van 2018. Wij verwachten dat het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer naar de o.a. de financiële situatie van het recreatieschap Spaarnwoude volgens	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						planning eind augustus gereed zal zijn. De uitkomsten van dit rapport zullen o.a. besproken worden op 20 september tijdens de Staten- en Radenconferentie over de modernisering van de recreatieschappen. Op deze conferentie besteden wij conform daar de daarover met de werkgroep uit de Staten gemaakte afspraak ook aandacht aan burgerparticipatie door de toekomstvisies van diverse belanghebbende te inventariseren. Daarnaast verwachten wij na de zomer een overzicht van Recreatie Noord-Holland over de activiteiten die in de afgelopen periode zijn ondernomen om gebruikers meer te betrekken bij inrichting van de recreatieterreinen en welke activiteiten op dit vlak in de komende periode zullen plaats vinden.	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						22-03-2017: Het adviesbureau Tauw heeft opdracht gekregen om tot een ecologisch onderzoek in de recreatieschappen uit te voeren. Op basis van deze onderzoeken willen wij de spanning tussen recreatie en natuurbelangen beter reguleren. Het eerste rapport over het recreatiegebied Spaarnwoude is afgerond en wordt eind maart ter kennisname aan de Staten toegezonden. De rapporten over de vier andere recreatieschappen zullen voor de zomer worden opgeleverd. In de begeleidende brief waarmee wij het rapport over het recreatiegebied Spaarnwoude aan de Staten hebben doen toekomen zijn wij uitgebreid ingegaan op de hierna te nemen stappen om op basis van dit onderzoek te komen tot een goede balans tussen recreatieve mogelijkheden en ecologische bescherming in de	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						recreatieschappen. Met betrekking tot de optimalisering van de financiën zijn wij in afwachting van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer over Spaarnwoude. In dit rapport wordt de financiële situatie van Spaarnwoude vergeleken met de andere recreatieschappen. Volgens planning komt het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer eind augustus uit. Verder zijn wij in overleg met Recreatie NH over de betrokkenheid van gebruikers bij de inrichting en het gebruik van recreatievoorzieningen. Tot slot willen we na de zomer een Raads- en Statenconferentie over de modernisering van de recreatieschappen organiseren, waarin deze onderwerpen ook een plaats zullen krijgen.	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						07-02-2017: Het adviesbureau Tauw heeft opdracht gekregen om tot een zonering van de gebieden in de recreatieschappen te komen. Deze zonering willen wij gebruiken om de spanning tussen recreatie en natuurbelangen beter te reguleren. Deze methodiek is bijna gereed en wordt nu als eerste in het recreatieschap Spaarnwoude toegepast en zal daarna in de overige recreatieschappen worden uitgerold. In het voorjaar worden deze resultaten bekend. Hierbij willen we ook het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer in Spaarnwoude betrekken . Verder zijn wij in overleg met Recreatie NH over de betrokkenheid van gebruikers bij de inrichting en het gebruik van recreatievoorzieningen. Tot slot willen we na de zomer een Raads- en Statenconferentie over de	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						modernisering van de recreatieschappen organiseren	
M60-2014	15-12-2014	Motie Vreemd a/d Orde businesscase Pallas	PS verzoeken Gedeputeerde Staten: * Provinciale Staten voorafgaand aan het besluit over het vrijgeven van een volgende tranche een ge-update businesscase voor te leggen, met een overzicht van geïnteresseerde private partijen die bereid zijn om in te stappen.	PvdA, D66	Bond, J.	18-06-2018: GS hebben PS geïnformeerd over de 2nd opinion op businesscase 3.1 met een besloten technische presentatie. Daarnaast hebben GS op 19 juni besloten nog geen besluit te nemen over de 3e tranche, hierover zijn PS eveneens geïnformeerd. 10-04-2018: Medio 2018 wordt het volgende go/no go moment m.b.t. Pallas verwacht dat samenhangt met de indiening door Pallas van het Conceptual Safety Document bij de ANVS en de aanvraag voor de Derde Tranche bij de provincie 11-01-2018: Op 9-01-2018 hebben GS besloten het tweede deel van de Tweede Tranche toe te kennen en PS hierover te informeren. Medio 2018 wordt het volgende go/no go moment m.b.t. Pallas verwacht dat samenhangt	18-9-2018: Uitbetaling 3e (en laatste tranche) tranche is op 17-9-2018 aan commissie EEB voorgelegd. 28-6-2018: Extra commissie EEB over uitstel betaling 3e tranche 31-7-2018: Toelichting op BC heeft op 18 juni 2018 plaatsgevonden. Voorstel tot uitbetaling 3e tranche is nog niet aan de commissie voorgelegd. er dient eerst een gesprek met de Minister plaats te vinden. 19-2-2018: bij de behandeling van de uitbetaling van het 2e deel van de 2e tranche in EEB van 19-2-2018 heeft de hr. Bond toegezegd: De derde tranche van 17,5 miljoen euro zal te zijner tijd aan commissie in een

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuillehouder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						met de indiening door Pallas van het Conceptual Safety Document bij de ANVS en de aanvraag voor de Derde Tranche bij de provincie 25-10-2017: In oktober 2017 wordt de aanvraag van de Stichting Pallas verwacht voor het tweede deel van de Tweede Tranche. De statencie EEB heeft op 14 december 2015 ingestemd met de betaling van de Tweede Tranche. Bij de besluitvorming zal de stand van zaken van de businesscase betrokken worden. In 2018 wordt de aanvraag voor de derde, en laatste, tranche verwacht. 15-06-2017: In oktober 2017 wordt de aanvraag van de Stichting Pallas verwacht voor het tweede deel van de Tweede Tranche. De statencie EEB heeft op 14 december 2015 ingestemd met de betaling van de	besloten vergadering voorgelegd en toegelicht worden. Tevens zal alsdan een update van de actuele businesscase gegeven worden. 07-02-2018: uitbetaling 2e deel tranche 2 wordt in de commissie EEB van 19-2-2018 behandeld. 14-11-2017: de aanvraag van de Stichting Pallas verwacht voor het tweede deel van de Tweede Tranche zal in januari 2018 aan de commissie worden gestuurd. 16-01-2016: Commissie EEB is op 14 december 2015 geconsulteerd over de uitbetaling van de tweede tranche. Toegezegd is dat PS van elke stap op op de hoogte worden gehouden. Uitbetaling 2e deel 2e tranche zal in

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						Tweede Tranche. Bij de besluitvorming zal de stand van zaken van de businesscase betrokken worden. In 2018 wordt de aanvraag voor de derde, en laatste, tranche verwacht. 22-03-2017: Op 16-1-2017 zijn PS geïnformeerd over het Jaarplan Pallas 2017. De aanvraag voor het tweede deel van de Tweede Tranche van Pallas wordt verwacht in het derde kwartaal van 2017. 21-11-2016: De eerstvolgende momenten dat PS betrokken worden hebben betrekking op het Jaarplan 2017 en op de aanvraag van Pallas voor het tweede deel van de tweede tranche die in het voorjaar van 2017 verwacht wordt. 25-07-2016: De eerstvolgende momenten dat PS	het voorjaar 2017 aan de commissie worden aangeboden. 28-07-2015: Behandeling in commissie EEB van 5 oktober 2015 heeft in besloten vergadering plaatsgevonden.

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						betrokken worden in 2016 hebben betrekking op het Jaarplan 2017. 11-02-2016: Tijdens de bespreking in de cie EEB op 14 december 2015 zijn (nieuwe) afspraken gemaakt voor het informeren en betrekken van PS bij besluitvorming omtrent Pallas. De eerstvolgende momenten dat PS betrokken worden bij Pallas hebben in 2016 in elk geval betrekking op het Jaarplan 2016 en op de betaling van het tweede deel van de tweede tranche t.b.v. de activiteiten in 2017. In 2017 zullen PS betrokken worden bij het go/no-go besluit over de derde tranche. 19-11-2015: Op 5 oktober 2015 is de commissie EEB (in besloten deel) geconsulteerd over het voorgenomen besluit van	

Lijst moties Presidium 29 oktober en PS 12 november 2018

Nummer	Datum PS	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille- houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						GS over de ingediende businesscase. 15-10-2015: Consultatie van de commissie EEB heeft plaatsgevonden op 5 oktober 2015 20-08-2015: De aanvraag voor de volgende tranche wordt verwacht rond de zomer van 2015. 23-04-2015: Geen wijzigingen. 06-02-2015: De externe partijen zijn over deze motie geïnformeerd. Deze motie kan pas bij de volgende tranche worden afgehandeld.	

Lijst ingekomen stukken 25 t/m 30 sept voor PS 12 november 2018

Nummer	Omschrijving
1	Mobiliteit: brief GS aan PS inz. Wob-verzoek onderliggende informatie/documentatie berekeningen aanvullend geluidsonderzoek Broekpolder (C-agenda M&F 15-10-2018)
2	Mobiliteit: Brief klacht over verslechterde busverbindingen Alkmaar tussen Overdie, ziekenhuis en station (C-agenda M&F 15-10-2018)
3	Mobiliteit: Brief GS aan PS inz. Opnieuw ter inzage leggen ontwerp PIP N241 A.C. de Straatweg (C-agenda M&F 15-10-2018)
4	Data-strategie van de Provincie Noord-Holland (A-agenda M&F 15-10-2018)
5	Laatste begrotingswijziging 2018 (A-agenda M&F 15-10-2018 en C-agenda's EEB 15-10-2018, NLWM en R&W 29-10-2018)
6	Natuur: Tussenrapportage verkenningsjaar NNN (C-agenda NLWM 29-10-2018)
7	Nota Reserves 2018 (A-agenda M&F 15-10-2018)
8	Water: Ernstige bezwaren dijkverzwaring Scharwou (ingekomen brief i.h.k. Markermeerdijken) (C-agenda NLWM 29-10-2018)
9	Heel PS: Brief GS aan PS inz. consultatie tussenstand klimaatakkoord (waarschijnlijk op agenda alle commissies oktober 2018)
10	Heel PS: Maandelijks MRA Raads en Statenleden bericht - editie 19 (c-agenda M&F en EEB 15-10-2018, NLWM en R&W 29-10-2018)
11	Presidium: Brief Opgeheven geheimhouding verslag presidium van 11 juni 2018

Lijst ingekomen stukken tot 16 oktober voor PS 12 november 2019

Nummer	Omschrijving
1	(heel PS) Memorie van Antwoord begroting 2019 nagekomen vragen (alle commissies oktober 2018)
2	Milieu: Datarapport luchtkwaliteit IJmond 2017 (C-agenda NLWM 03-12-2018) Aangeleverd door de fractie van GL
3	Milieu: Voordracht wijziging Provinciale Milieuverordening 2018, tranche 10A (A-agenda NLWM 29-10-2018)
4	Mobiliteit: Brief klacht busverbinding 164 en 165 Egmond aan Zee (C-agenda M&F 15-10-2018)
5	Grond/Natuur/Recreatie: brief GS aan PS inz. Aangaan verkoopovereenkomst met Recreatieschap Geestemerambacht ter uitvoering van de Vaststellingsovereenkomst (c-agenda M&F en EEB 26-11-2018 en NLWM 3-12-2018; M&F leidend)
6	Mobiliteit: Mail alternatief Manifest N250 (C-agenda M&F 15-10-2018)
7	Mobiliteit: Brief GS aan PS inz. N23 Westfriisaweg voortgangsrapportage C-Agenda M&F 15-10-2018)
8	Petitie "Sport (weer) op de agenda van Provincie Noord-Holland" aangeboden aan dhr. Remkes op 8-10-2018 (tkn PS)
9	Ruimte: Vaststelling Omgevingsvisie NH2050 (A-Agenda Commissie R&W 29-10-2018)
10	Landbouw/Energie: Verloren landbouwgrond voor aanleg Solar parken (C-agenda NLWM 03-12-2018 en C-agenda EEB 26-11-2018) De brief is conform de AGV geanonimiseerd (geen adresgegevens, etc.) Statenleden en duo-leden kunnen de niet-geanonimiseerde versie vinden via 'Ingekomen stukken burgers met NAW' in iBabs
11	Milieu/Energie: Ingekomen Persbericht 'Stop de biomassacentrale van Nuon in Diemen' (C-agenda NLWM 29-10-2018 (leidend) en C-agenda EEB 26-11-2018)
12	Water: Ontwerpbesluit wijziging Reglement voor het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (C-agenda NLWM 29-10-2018)
13	Audit: Concept besluitenlijst Vergadering Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer 4 oktober 2018 (C-Agenda M&F 15-10-2018)
14	Grond/Fauna: Beantwoording openstaande vraag over Jachtverhuurtarieven (PS 08-10, C-agenda M&F 15-10-18 (leidend) en NLWM 29-10-2018)
15	Natuur: Openstellingsbesluit 2019 Natuurbeheer (C-agenda NLWM 29-10-2018)
16	Water: Goedkeuring projectplan versterking Zeedijk 't Horntje (C-agenda NLWM 29-10-2018)
17	Wonen: discussienota 50plus en ONH opnemen ouderenbeleid Omgevingsvisie NH2050 (B-Agenda R&W 29-10-2018) De voorzitter van de commissie Ruimte & Wonen adviseert om deze discussienota in de uitloopvergadering te behandelen, die op 5 november 2018 vanaf 20:00u plaatsvindt. De commissieleden besluiten echter bij het vaststellen van de agenda (Agendapunt 2) in de vergadering van 29 oktober op dit verzoek om de discussienota van de fracties 50plus en ONH te bespreken.
18	Mail mw. Kuipers aan PS inzake Markermeerdijken (PS 8-10-2018)
19	(heel PS) Concept programmabegrotingen 2019 IPO en BIJ12 (alle commissies okt 2018) Conform de afspraak in de PS vergadering 18 december 2017 worden de concept programmabegrotingen 2019 IPO en BIJ12 in alle commissies behandeld. De voordracht zal worden behandeld in de PS vergadering van 12 november 2018
20	Grond: Brief GS aan PS inz. vijfde nota grondbeleid (A-agenda M&F 15-10-2018)
21	Mobiliteit: brief GS aan PS inz. Opname van de Verbinding A8-A9 en de Verbinding Haarlemmermeer - Duin- en Bollenstreek in het programma Samen bouwen aan bereikbaarheid

22	(heel PS) Memorie van Antwoord begroting 2019 (alle commissies oktober 2018)
23	Economie: Brief GS aan PS inz. Verhoging subsidieplafonds Uitvoeringsregeling subsidie toekomstbestendige winkelgebieden N-H 2018 (C-agenda EEB 15-10-2018)
24	Waterveiligheid (dijken): Brief St. Zuyderzeedijk aan Cie NLWM nav commissievergadering 24 sept 18 (is op 2 oktober per mail aan leden van de commissie NLWM gestuurd en kan worden betrokken bij behandeling van dit punt in de PS vergadering van 8 oktober 2018).
25	Alle commissies: Brief GS aan PS inz. Concept programmabegrotingen 2019 IPO en BIJ12 (A-agenda M&F & EEB 15-10-2018 , NLWM & R&W 29-10-2018)
26	ICT: Brief GS aan PS inz. Datastrategie (A-agenda M&F 15-10-2018)
27	Mobiliteit: initiatiefvoorstel SP Verbetering van het wachtcomfort op busstations (B-agenda M&F 26-11-2018)
28	Natuur: Voordracht Programma Natuurontwikkeling 2019-2023 (A-agenda NLWM 29-10-2018)
29	Natuur: Wijziging uitvoeringsregeling natuur- en landschapsbeheer 2016-2021 (SVNL 2016-2021) (C-agenda NLWM 29-10-2018)
30	Water: Verhoging subsidieplafond uitvoeringsregeling co-financiering Waddenfonds 2014 (C-agenda NLWM 29-10-2018)
31	Water: Voordracht wijziging reglement van bestuur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (A-agenda 29-10-2018)
32	Water: Voordracht wijziging reglement van bestuur Hoogheemraadschap Rijnland(A-agenda 29-10-2018)
33	Mobiliteit: brief GS aan PS inz Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) 2019-2025 (A-agenda M&F 15-10-2018)
34	Mobiliteit: brief GS aan PS inz. Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO) 2019-2026 (A-agenda M&F 15-10-2018)

Aan

Presidiumvergadering van 29 oktober 2018

Uw contactpersoon

M. Admiraal
STG

06 – 31749034

admiraalm@noord-holland.nl

Betreft: Budgetvoorstel voor Channel 6 van werkgroep
Jeugdparticipatie

08-10-2018

1|3

Memo

Inleiding

De werkgroep Jeugdparticipatie doet het presidium het voorstel om budget aan te wenden om, samen met de stichting F6, een project te starten - genaamd Channel 6 - waarbij jongeren verslag doen van hoe zij de provincie zien, en wat zij belangrijk vinden in de Provinciale Statenverkiezingen van 2019.

Voorstel:

Het presidium wordt verzocht:

- het restant van het budget burgerparticipatie van Provinciale Staten van € 6500,- beschikbaar te stellen voor het jongerenproject 'Channel 6' van de Stichting F6 en
- de resterende benodigde kosten van € 1980,- te bekostigen uit de post 'social media' van de begroting voor de verkiezingscampagne.

Voorstel van stichting F6

De werkgroep Jeugdparticipatie heeft een voorstel van de stichting F6 ontvangen voor een project waarbij jongeren verslag doen van hoe zij de provincie zien, en wat zij belangrijk vinden in de Statenverkiezingen van 2019. Stichting F6 heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen een vergelijkbaar project gedaan met het Mediacollege Amsterdam. De jongeren van deze MBO-opleiding maakten zelf 5 filmpjes waarin zij hun visie op de verkiezingen lieten zien. De filmpjes werden uitgezonden door AT5 en goed bekeken op social media.

Stichting F6 stelt voor om dit project, Channel 6, nu in samenwerking met Provinciale Staten van Noord-Holland ook te doen rondom de Provinciale Statenverkiezingen in 2019.

Nadere toelichting

Met het project Channel 6 News i.h.k.v. de Statenverkiezingen maken Mbo-studenten onder begeleiding van professionals en ingekaderd in

het lesprogramma Burgerschap reportages. De studenten krijgen een introductie over provinciale politiek, over nieuws en media (met behulp van de Vereniging voor Journalisten en vloggers/influencers). Met deze kennis gaan zij vervolgens in groepjes reportages maken over de betrokken politici (waarbij alle partijen aan bod dienen te komen), de bestuurders, het ambtelijk apparaat, een betrokken partij en hoe jongeren in de PNH tegen de PNH aankijken.

De reportages zullen worden uitgezonden en gedeeld op het digitale YouTube jongerenplatform van Stichting F6: Channel 6 News. Ook worden de reportages gedeeld op alle socialmedia kanalen van Stichting F6. Uiteraard zijn alle reportages ook geschikt om te worden uitgezonden door alle mediakanalen van de provincie en de tv zender RTV-NH. In maart dit jaar heeft de lokale tv zender AT5 & SALTO alle reportages van Channel 6 integraal uitgezonden.

Stichting F6 wil met dit project mbo studenten zelf laten ervaren hoe het is om nieuws over de provincie en de PS verkiezingen te maken. Daarnaast zijn de reportages bedoeld om juist andere jongeren uit de PNH te informeren over de verkiezingen én hen aan te sporen om te gaan stemmen. Hierdoor ontstaat het zogenaamde 'peer to peer' effect, jongeren leren van andere jongeren.

Stichting F6

[Stichting F6](#) is een stichting die jongeren meer bewust wil maken van politiek & democratie en politici laten zien hoe jongeren over politiek & democratie denken. Om dit te realiseren organiseert F6 projecten die jongeren aanspreken, zoals projecten met theater, dans, mode, fotografie etc. De stichting organiseert programma's voor het mbo en vmbo, realiseert debatten tussen jongeren en politici en ontwikkelt nieuwe media zoals het mediakanaal Channel 6 News. Stichting F6 is een ANBI en werkt samen met onderwijsinstellingen, jongerenorganisaties en maatschappelijke organisaties.

Kosten

Volgens de werkgroep Jeugdparticipatie is dit project 'Channel 6' een project dat goed aansluit bij de doelstellingen van de werkgroep. Daarom stelt zij het presidium voor om het restant van het budget Burgerparticipatie van € 6500,- van de werkgroep Jeugdparticipatie beschikbaar te stellen voor het scholierenproject met Channel 6. Het resterende deel van dit budget Burgerparticipatie dekt echter niet de volledige kosten van het project. Daarom verzoekt de werkgroep het presidium om budget vrij te maken voor het resterende deel van de kosten.

In de begroting van de verkiezingscampagne heeft u €10.000,- geraamd voor de inzet van social media. Dit budget is nog niet toegewezen aan

concrete acties. Gezien de potentiële opbrengt van dit project op het gebied van social media kunt u besluiten om van dit budget € 1.980,- te alloceren voor 'Channel 6'.

Opbrengst

De opbrengst van dit project van Stichting F6 is meervoudig: jongeren spreken jongeren aan over de provincie en de verkiezingen; jongeren doen ervaring op met mediaproductie; de betrokken jongeren worden zich bewuster van politiek & democratie; media-aandacht voor de verkiezingen.

Stichting F6 heeft goede ervaring met het Mediacollege uit Amsterdam bij het uitvoeren van dit project. Rondom de Provinciale Staten verkiezingen kan opnieuw met deze school worden samengewerkt, met een groep nieuwe jongeren.

Extra optie

De mogelijkheid bestaat ook om met twee scholen aan de slag te gaan, de kosten daarvan zijn hoger. Hiervoor zou budget moeten worden bijgeraamd.

Met 1 school	€ 8.480 (incl. btw)
(aanvullend benodigd budget voor 1 school)	€ 1.980,-
Met 2 scholen	€ 12.740,- (incl. btw)
(aanvullend benodigde budget voor 2 scholen)	€ 6.240,-

Aan
het presidium
Kopie aan

Bijlagen: 1

Uw contactpersoon
dhr E. Krijgsman
dhr A. Raphet Meeng
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmene@noord-holland.nl

**Betreft: Aanvullende informatie voor keuze stemhulp PS
verkiezingen 2019**

Memo

27 september 2018

1|7

Inleiding

Op 17 september jl. heeft het presidium het memo 'Nadere voorstellen publiciteitscampagne Statenverkiezingen 2019' besproken. Eén van de voorstellen ging over de keuze van een stemhulp. U besloot om in een volgend presidium een keuze te maken uit de twee aangeboden stemhulpen van Protest en Citisens, op basis van nadere informatie over enkele vragen.

Inmiddels hebben twee nieuwe zaken zich aangediend op het gebied van stemhulpen. De provincie heeft een aanbod gekregen van NotuBiz Nederland B.V. om de Meestemmeter te gaan gebruiken. De Meestemmeter is een stemhulp van NotuBiz die uitgaat van het daadwerkelijke stemgedrag (uit NotuBiz) van Statenleden van de afgelopen jaren. De kosten zijn € 10.000,-.

Daarnaast is bekend geworden dat Kieskompas samen met NH Nieuws (RTV NH) een stemhulp gaat ontwikkelen voor de Provinciale Staten verkiezingen: het Noord-Hollands Kieskompas.

Met dit memo wordt u over deze onderwerpen nader geïnformeerd en gevraagd een besluit te nemen over de in te zetten stemhulp. Aan elke stemhulp zitten voor- en nadelen.

Voorstel:

Het presidium wordt verzocht:

- kennis te nemen van de nadere informatie over de stemhulpen van Prodemos en Citisens en de informatie over de Meestemmeter en het Noord-Hollandse Kieskompas;
- een keuze te maken uit de volgende opties:
 1. het presidium gaat niet voor een 'eigen' stemwijzer, omdat Kieskompas al samen met RTV NH een stemhulp ontwikkelt voor de Provinciale Statenverkiezingen.

2. het presidium gaat in zee met de Stemwijzer van Prodemos of met Mijn Stem van Citisens;
3. het presidium gaat in zee met de Stemwijzer van Prodemos of met Mijn Stem van Citisens plus de Meestemmeter (en raamt hiervoor extra budget bij);
4. het presidium koopt alleen de Meestemmeter in (en raamt hiervoor extra budget bij).

Onafhankelijkheid organisaties

In het presidium van 17 september jl. werden enkele vragen gesteld over de Stemwijzer van Prodemos. Hieronder wordt gepoogd deze vragen zo nauwkeurig mogelijk te beantwoorden. De antwoorden gaan in op de vragen over de onafhankelijkheid van de aanbieders, over de rol van de accountmanager van aanbiedende partij bij de totstandkoming van de stellingen van de betreffende stembulp en over de vindbaarheid van de betreffende stembulp.

- Prodemos

De aanbieder van de stembulp 'Stemwijzer' is de stichting 'Prodemos – Huis voor democratie en rechtsstaat'. Het is een onafhankelijke stichting die een deel van zijn financiering krijgt via subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Daarnaast ontvangt Prodemos voor afzonderlijke projecten subsidie van derden. Eigen inkomsten verwerft de stichting door diensten aan te bieden aan gemeenten, provincies en andere opdrachtgevers. Prodemos is ook een door de belastingdienst aangemerkte ANBI-organisatie (algemeen nut beogende instelling). De recente Jaarverslagen en Jaarrekeningen, alsmede de statuten van de stichting zijn op de website van Prodemos terug te vinden.¹

In augustus 2016 is in diverse media bericht over subsidie die door Prodemos is ontvangen van de Open Society Foundation van de heer Soros (hier werd aan gerefereerd in het presidium). Voor Prodemos was dat een subsidie, toegekend op een projectplan, voor de ontwikkeling van stembulpen in 13 landen in Europa voor de verkiezingen van het Europees parlement in 2014. In reactie op de berichtgeving heeft Prodemos het volgende aangegeven: *"In dat projectplan stond niets over de inhoud van de opgenomen stellingen. Redactie en inhoud waren geheel onze verantwoordelijkheid."* In dezelfde berichtgeving is tevens vermeld dat ook een andere bekende aanbieder van een stembulp, het Kieskompas, subsidie heeft ontvangen van de Open Society Foundation van de heer Soros.²

¹ <https://prodemos.nl/over-prodemos/>

² Voor meer informatie: <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/08/19/soros-wil-van-nederland-weer-modelland-maken-3864677-a1517195>

- Citisens

Citisens³ is een label van Necker van Naem, een commercieel bureau (Besloten Vennootschap) “voor online publieksonderzoek en het organiseren van draagvlak en betrokkenheid”. Het ontvangt eigen inkomsten door het verwerven van opdrachten en aanbieden van diensten aan gemeenten, provincies, waterschappen en andere organisaties. Inzicht in de Jaarrekening en het Jaarverslag is niet openbaar na te gaan.

Begeleiding en totstandkoming stellingen

Zowel Prodemos als Citisens beschrijven in hun aanbod uitgebreid de wijze waarop zij te werk gaan om samen met deelnemende partijen aan de verkiezingen te komen tot een gebalanceerde mix van stellingen. In de bijlage is van beide aanbieders de filosofie en het proces van de totstandkoming opgenomen. Toelichting:

- Prodemos

Bij Prodemos gaan een accountmanager, een redacteur en een eindredacteur aan de slag.

De accountmanager is het aanspreekpunt voor de politieke partijen en de griffie tijdens het gehele proces. Hij/zij leidt ook de workshop die georganiseerd wordt om bij de partijen op te halen welke onderwerpen voor hen het belangrijkste zijn en volgens de deelnemende partijen een plek verdienen in de Stembijlage.

De redacteur leest alle verkiezingsprogramma's en is aanwezig bij de workshop. Hij/zij formuleert de stellingen. De eindredacteur voert de eindredactie over de stellingen.

- Citisens

Ook bij Citisens neemt een accountmanager het contact met de deelnemende partijen en de griffie voor zijn/haar rekening. De partijen ontvangen de contactgegevens van de accountmanager. Er is een helpdesk beschikbaar voor vragen. In de laatste periode tot de verkiezingen is deze ook in de avonduren en in het weekend beschikbaar, zodat snel geschakeld kan worden bij vragen en opmerkingen.

De geplande stellingenbijeenkomst wordt begeleid door twee personen: een facilitator en een ondersteuner. Citisens geeft aan dat de facilitator een ervaren adviseur zal zijn met ruime kennis van politiek-bestuurlijke dynamiek en inhoud en groepsprocessen.

Vindbaarheid stembulp

Met betrekking tot de vindbaarheid van de stembulpen is hieronder aangegeven wat de aanbieders daarover zelf in hun offertes opgenomen hebben.

³ Website: <http://citisens.nl/>

- Prodemos

In de offerte geeft Prodemos hierover het volgende aan:

“Uiteraard zullen we tijdens de verkiezingen weer veel aandacht creëren voor de Stemwijzer. We zullen dat doen via onze reguliere kanalen, o.a. op verschillende social media. Deze hebben door al onze andere activiteiten een vrij groot bereik.

Hiernaast worden we tijdens de verkiezingsperiode ook altijd benaderd door verschillende landelijke en regionale media. De Stemwijzer van Prodemos genereert zelfstandig tijdens de verkiezingen al veel aandacht. Tijdens verkiezingen gaan mensen vaak uit zichzelf op zoek naar de ‘Stemwijzer’, de algemene benaming ‘stembulp’ wordt veel minder gebruikt. Hierdoor komen ze al snel terecht op de website van de Stemwijzer. In 2017 (Tweede Kamerverkiezingen) was Stemwijzer ook weer een van de meest gegoogelde termen (nummer 2). Dit zien we ook terug bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen waar meer aanbieders dan ooit meededen, die ook hevig hebben ingezet op online promotiecampagnes. Prodemos had verreweg het grootste bereik, zelfs meer dan Kieskompas en Mijn Stem bij elkaar opgeteld. Ook de spreiding over de regio’s is hierbij heel sterk. Op de regio Zuid na, had Prodemos in alle regio’s het grootste bereik van alle stembulpen. In de regio Zuid waren slechts enkele gemeenten die een betaalde stembulp hadden afgenomen, hier had de door het AD zelf gemaakte Kieswijzer het grootste bereik.”

- Citisens

In de offerte geeft Citisens hierover het volgende aan:

“MijnStem is snel en makkelijk vindbaar. Dat is belangrijk omdat we weten dat steeds minder mensen rechtstreeks een dergelijke tool benaderen. Zij gebruiken Google, of komen de stembulp tegen tijdens het surfen op internet of het bezoeken van sociale media sites of apps. MijnStem is sinds 2014 online en technisch optimaal ingericht m.b.t. SEO⁴. Dit updaten we ieder jaar, want ook Google verandert.

Wat verder nog maakt dat MijnStem goed vindbaar is, is ons partnership met NU.nl. NU.nl is met een bereik van 7 miljoen gebruikers het grootste Nederlandse online nieuwsplatform (september 2017). Zij bieden op hun regionale nieuwspagina’s een rechtstreekse versie van de lokaal beschikbare MijnStem. Dit kunnen zij voor iedere provincie regionaal aanbieden, zodat bezoekers die zich in Noord-Holland bevinden een uitnodiging voor de stembulp van deze provincie zien. Ook zet MijnStem sterk in op social shares om aandacht en enthousiasme voor de verkiezingen te vergroten. Dit doen wij door een duidelijke Twitter- en Facebook-button op te nemen bij het eindscherm, waarmee snel en laagdrempelig een bericht over het invullen van de

⁴ Het verbeteren de vindbaarheid in zoekmachines zoals Google en Bing.

stembulp gedeeld kan worden. De afgelopen verkiezingen is hier veelvuldig gebruik van gemaakt. Wij maken gebruik van Twitter cards om tweets visueel te verrijken. Dit zorgt ervoor dat een gewone tweet die linkt naar MijnStem automatisch 'uitgebreid' wordt met een afbeelding of video waardoor deze meer opvalt en er vaker op geklikt wordt.

Tenslotte is het tegelijk vallen van de waterschapsverkiezingen en de provinciale statenverkiezingen een belangrijke kans voor een goede vindbaarheid. MijnStem heeft namelijk de opdracht van de Unie van Waterschappen gekregen om voor álle 21 waterschappen een stembulp te ontwikkelen. Om een goede service te verlenen aan de kiesgerechtigden, kunnen we de stemhulp voor de provincies en de waterschappen naar elkaar laten doorverwijzen. Inwoners die dus de stembulp voor het waterschap invullen, krijgen in MijnStem dan automatisch een uitnodiging om de stembulp voor de provincie te doen – en vice versa.”

Het Noord-Hollands kieskompas

Het Noord-Hollands Kieskompas is een samenwerking tussen NH Nieuws en Kieskompas. Voor de Provinciale Statenverkiezingen in 2019 ontwikkelen NH Nieuws en Kieskompas samen het Noord-Hollands Kieskompas. Het Kieskompas heeft de volgende informatie met de provincie gedeeld:

- Zij gaan via een panelonderzoek in kaart brengen welke issues en thema's de inwoners van Noord-Holland het belangrijkste vinden. Bijvangst: respondenten krijgen automatisch meer beeld over het takenpakket van de provincie.
- Het Noord-Hollands Kieskompas bestaat uit 9 regionale versies, zoals bijvoorbeeld een versie voor West-Friesland en het Gooi. De regionale kompassen bestaan uit ongeveer 25 dezelfde vragen en ongeveer 5 vragen die specifiek gaan over die specifieke regio. Op deze manier komen regionale thema's beter tot hun recht. Vanzelfsprekend staan de onderwerpen die belangrijk zijn voor de hele provincie in alle versies.
- Kieskompas geeft aan dat zij de enige kiesthulp is die data verzamelt en analyseert. Op basis van deze content zal NH Nieuws op een unieke en inhoudelijke manier verslag doen van de verkiezingscampagne, en dus veel meer aandacht genereren voor de verkiezingen.

Kieskompas geeft aan dat deze opzet een positief effect heeft op het bereik van kiezers en de aandacht voor de verkiezingen. Bovendien bespaart deze opzet veel tijd voor de politieke partijen; er zijn geen bijeenkomsten meer nodig met de politieke partijen. De stellingen worden namelijk samen met de politieke redactie van NH Nieuws gemaakt. Wel wordt de partijen uiteraard gevraagd zichzelf te 'plaatsen' op de stellingen en dit te verantwoorden. Dit gebeurt

eenvoudig online en volgens de wetenschappelijke beproefde en onafhankelijke methodiek van Kieskompas. De communicatie hierover loopt per partij en dus zijn er geen plenaire bijeenkomsten meer nodig.

Meestemmeter

De Meestemmeter is een stembulp van NotuBiz Nederland B.V. die uitgaat van het daadwerkelijke stemgedrag (uit NotuBiz) van Statenleden van de afgelopen jaren. De kosten zijn € 10.000,-. De Meestemmeter is voor het eerst gebruikt bij de gemeenteraadsverkiezingen in Arnhem en gaat ook ingezet worden voor de Staten van Gelderland.

De Meestemmeter is een stemwijzer waarin niet de beloften uit de verkiezingsprogramma's als basis dienen, maar waarin wordt teruggekeken op het daadwerkelijke stemgedrag over de voorgaande periode. Dat geeft inzicht in hoe partijen zich in de afgelopen vier jaar hebben opgesteld.

Meestemmeter zet een journalist in om tot de stellingen te komen. Het aantal momenten dat er contact is met de fractievoorzitters van de partijen is bespreekbaar. In de provincie Gelderland gebeurt dat twee keer. Daar is een groslijst gemaakt met 32 stellingen. Die wordt gepresenteerd aan de fractievoorzitters. De partijen krijgen zowel tijdens die bijeenkomst als achteraf de gelegenheid via de mail om op- en aanmerkingen te maken. Nadat de Meestemmeter is teruggebracht naar zo'n 24 stellingen vindt een tweede bijeenkomst plaats voor de puntjes op de i.

Kiezers die gebruik maken van de Meestemmeter krijgen drie keuzes: 'voor', 'tegen' en 'sla over'. Op die manier hebben ze dezelfde mogelijkheid van Statenleden bij stemmingen. Een overgeslagen vraag wordt niet meegenomen in het eindresultaat. Als mensen te vaak op 'sla over' klikken, krijgen zij aan het eind te zien dat met het beperkte aantal antwoorden geen accurate uitslag gegeven kan worden. Na het beantwoorden van de stellingen kunnen mensen aangeven welke zaken voor hen extra belangrijk zijn. Deze antwoorden worden dubbel meegeteld in de eindscore.

De provincie Gelderland gaat zoals gesteld de Meestemmeter gebruiken, naast de Stemwijzer die de provincie heeft ingekocht en het Kieskompas dat samen met regionale media wordt ontwikkeld. Een demoversie van de Meestemmeter voor Gelderland geeft een goede indruk van de manier waarop de Meestemmeter werkt:

<http://meestemmeter.nl/Gelderland.php>

Overwegingen

U kunt bij uw beraadslaging onder andere het volgende overwegen:

- Door als provincie zelf geen Stemwijzer in te kopen wordt voorkomen dat verschillende stemhulpen naast elkaar worden gebruikt. De provincie Zeeland en Groningen kopen om die reden zelf geen stemhulp. Ook daar ontwikkelen regionale media al een stemhulp.
- Een nadeel kan echter zijn dat de politieke partijen zelf geen stellingen aan kunnen dragen.
- Het Noord-Hollands kieskompas maakt regionale versies van de stemhulp door deels regionale vragen op te nemen.
- De Meestemmeter is gebaseerd op het daadwerkelijke gedrag van de partijen uit het verleden en niet op verkiezingsprogramma's (beloftes). Daarin onderscheidt de Meestemmeter zich van andere stemhulpen.
- Het grote nadeel van het eventueel alléén inzetten van de Meestemmeter is dat nieuwe partijen niet aan bod komen. Als de Meestemmeter wordt ingezet als een aanvullend instrument naast een traditionele kieswijzer krijgen kiezers wel inzicht in het stemgedrag van Statenleden op basis van daadwerkelijke moties en voorstellen die aan de orde zijn geweest. Tegelijkertijd kunnen nieuwe partijen aan bod komen bij een traditionele kieswijzer.
- De vraag is wel of bij de Meestemmeter de nuances uit het in het verleden gevoerde debat helder worden.
- Bij de keuze voor 'geen eigen Stemwijzer inkopen' zijn geen plenaire bijeenkomsten nodig en komt budget vrij voor andere publicitaire doeleinden.
- Bij de keuze voor een traditionele stemhulp én de Meestemmeter is een uitbreiding van het door u geraamde budget voor de verkiezingen van € 10.000,- nodig.

Bijlage. Filosofie en proces totstandkoming Stemhulp 'StemWijzer' en 'MijnStem'

Prodemos StemWijzer

Filosofie

ProDemos vindt dat een goede stemhulp door een onafhankelijke partij gemaakt moet worden, samen met de politieke partijen. We vinden het belangrijk dat politieke partijen en inwoners de belangrijkste onderwerpen terugvinden in de StemWijzer. Hiertoe geven we politieke partijen de ruimte om de voor hen belangrijkste onderwerpen aan te dragen en om te reageren op de geformuleerde stellingen. De eindverantwoordelijkheid voor de formulering van de stellingen en de keuze voor welke stellingen uiteindelijk in de StemWijzer zullen komen ligt bij ProDemos. Hiermee willen we voorkomen dat één of enkele partijen de overhand kunnen nemen in het proces.

Proces

Stap 1: het bepalen van de onderwerpen

Om te bepalen welke onderwerpen in de StemWijzer aan de orde moeten komen organiseren we een workshop. Hierin krijgen de politieke partijen de gelegenheid om de voor hen belangrijkste onderwerpen te benoemen. De workshop staat onder leiding van de accountmanager en kent de volgende opzet:

- Alle deelnemers wordt gevraagd zo concreet mogelijk de onderwerpen te beschrijven die volgens hen een plaats zouden moeten krijgen in de StemWijzer.
- Vervolgens wordt met alle aanwezigen de input besproken en worden de onderwerpen, waar nodig, verder geconcretiseerd.
- Afsluitend vragen we de partijen om aan te geven welke onderwerpen volgens hen in de praktijk de meeste discussie zullen opleveren tussen de partijen. Deze onderwerpen zijn naar verwachting het meest onderscheidend (zie stap 4). De mate van controversie telt mee als criterium in de eindselectie van stellingen.

Het doel van de workshop is om te komen tot een lijst met onderwerpen die bij de komende verkiezingen centraal staan en onderscheidend zijn. Daarnaast bestudeert het StemWijzerteam de verkiezingsprogramma's van de deelnemende partijen. Ook uit de verkiezingsprogramma's kunnen belangrijke onderwerpen naar voren komen. Bij voorkeur ontvangen we de verkiezingsprogramma's voorafgaand aan de workshop.

Stap 2: Opstellen van de concept groslijst

Op basis van de workshop en de verkiezingsprogramma's stellen we een groslijst met stellingen op. Daarbij stelt ProDemos de voorwaarde dat de onderwerpen die in de stellingen aan bod komen, moeten behoren tot het takenpakket van de provincie. Onderwerpen waar de provincie (indirect) invloed op kunnen uitoefenen, zijn ook geoorloofd. Bij het formuleren van de stellingen besteedt de redacteur aandacht aan de volgende punten:

- Taalniveau: zonder afbreuk te doen aan de inhoud, moeten de stellingen voor een breed publiek begrijpelijk zijn.
- Concreet en eenduidig: stellingen moeten concrete beleidsopties beschrijven en ze mogen niet voor meerdere uitleg vatbaar zijn.
- Wisselend perspectief: stellingen worden vanuit verschillende gezichtspunten geformuleerd (bijvoorbeeld: zowel vanuit een liberaal als conservatief perspectief, of: 'meer geld uitgeven aan' versus 'bezuinigen op'), zodat niet één visie bevoordeeld wordt.

Stap 3: Reactie op de conceptgroslijst

Als de lijst met stellingen klaar is, wordt deze als conceptgroslijst aan de deelnemende partijen en de griffie voor een reactie voorgelegd. Het aantal stellingen kan in de praktijk verschillen (afhankelijk van de workshop, de programma's en het aantal deelnemende partijen) maar in de regel is deze lijst ongeveer twee keer zo lang als de eindlijst (60 om 30). Bij deze toets zijn vooral de volgende aandachtspunten van belang:

- Staan er inhoudelijke fouten of onvolkomenheden in de stellingen?
- Geeft de stelling op een juiste wijze het discussiepunt weer?
De afstemming op dit onderdeel luistert nauw: sommige deelnemende partijen zijn absoluut voor of tegen een voorstel, terwijl andere deelnemende partijen het koppelen aan compenserende maatregelen. De impact van deze verschillende zienswijzen op een stelling wordt van geval tot geval bekeken en meegenomen in de formulering.
- Zijn er stellingen opgenomen die volgens de deelnemende partijen niet relevant zijn?
- Ontbreken er onderwerpen?
De workshop en de verkiezingsprogramma's zouden een goed beeld moeten geven, maar uit ervaring weet ProDemos dat er later vaak nog nieuwe input komt.

ProDemos verwerkt het commentaar van de deelnemende partijen zo objectief en onafhankelijk mogelijk. De praktijk leert dat de terugkoppeling van de deelnemende partijen op de conceptgroslijst vaak subjectief is, wat logisch is in een omgeving waar verschillende belangen een rol spelen. ProDemos treedt in deze gevallen op als onafhankelijke scheidsrechter. Dit om de objectiviteit en onafhankelijkheid van de StemWijzer te waarborgen, en te kunnen garanderen dat de stembulp voor de kiesgerechtigden een betrouwbaar instrument is.

Stap 4: Vaststellen eindlijst

Nadat het commentaar op de conceptgroslijst is verwerkt, zet ProDemos de stellingen van de groslijst in de beheermodule van de StemWijzer. Deze beheermodule staat op een online server met een beveiligde inlog. Elke deelnemende partij ontvangt het webadres en een eigen inlogcode op naam. Wanneer de contactpersoon van een partij is ingelogd, krijgt hij/zij de lijst met stellingen te zien. Hij/zij kan vervolgens aanvinken wat de antwoorden van zijn/haar partij zijn op deze stellingen: eens, oneens of geen van beide.

Wanneer alle partijen hun standpunten hebben ingevuld in de beheermodule, selecteert ProDemos de stellingen die in de eindlijst moeten komen. Hierbij letten we op een aantal criteria:

- Mate van onderscheid: de stellingen moeten de belangrijkste discussiepunten inzichtelijk maken. Een belangrijk onderwerp waar iedereen het over eens is, valt af, want dan valt er immers niets te kiezen.

Spreading over de onderwerpen: de belangrijke thema's en onderwerpen (zoals die zijn vastgesteld tijdens de workshop en blijken uit de programma's) moeten aan bod komen.

Citizens MijnStem

Filosofie

Bij MijnStem kiezen we er bewust voor om de invloed als ontwikkelaar zo beperkt mogelijk te houden. Dat betekent dat een goede stembulp in onze visie zo transparant mogelijk maakt in hoeverre en op welke vlakken zijn of haar mening overeenkomt met die van een politieke partij. Dat uitgangspunt is bepalend geweest voor onze keuze om te werken met een zogeheten 'schuifbalk' en voor de weergave van de resultaten in het slotscherm.

De methodiek geeft kiezers de mogelijkheid om hun geheel eigen, eventueel genuanceerde positie in te nemen op de stelling. De gebruikte schaal voorkomt dat we partijen of kiezers dwingen tot een positie die eigenlijk niet de hunne is. Daarnaast biedt MijnStem invullers de mogelijkheid om een stelling over te slaan, bijvoorbeeld als de invuller zich geen mening over het

onderwerp kan vormen of het hem simpelweg niet interesseert. In dat geval wordt de stelling uit het eindresultaat gefilterd.

MijnStem geeft de eindresultaten weer in een lijst met percentages die de mate van overeenstemming zichtbaar maken. Die percentages komen voort uit een intuïtieve en eenvoudige optelling van verschillen tussen enerzijds de positie van de gebruiker en anderzijds de positie van de politieke partijen per stelling. Uit het vergelijkend onderzoek naar stemhulpen van Rosema en Louwerse komt de volgende aanbeveling: "The findings have practical implications for the design of these tools: outcomes should be presented as a preference list, rather than focusing on the "best match."

Proces

Ons proces voor de totstandkoming van de stellingen is zo ingericht dat het leidt tot:

- voorspelbaarheid en navolgbaarheid voor partijen;
- betrokkenheid van partijen (met een duidelijk afgebakende tijdsbesteding);
- draagvlak onder partijen;
- een aansprekende set stellingen die voldoet aan de hierboven omschreven kwaliteitscriteria

Dit proces verloopt in zes stappen:

stap 1: uitvraag partijen

Als eerste stap in het proces informeren wij alle deelnemende partijen over doel en totstandkoming van de stemhulp en hun rol daarin, gekoppeld aan een planning en de verwachte tijdsbesteding. Zo is helder wat de partijen kunnen verwachten en voelen zij zich betrokken bij het proces. In de briefing verzoeken we de partijen eveneens om (als input voor de concept-stellingen) enkele vragen te beantwoorden en hun (concept-) verkiezingsprogramma aan te leveren. De te beantwoorden vragen zijn erop gericht de partijen zelf al te stimuleren om te benoemen wat er echt toe doet in Noord- Holland en na te denken over mogelijke verschillen met andere partijen.

De uitvraag wordt (in afstemming met de contactpersoon vanuit de provincie) door de accountmanager van MijnStem verstuurd. Vanaf de start wordt u gekoppeld aan een ervaren accountmanager van Citisens, die het gehele proces voor de provincie Noord-Holland en haar partijen begeleidt.

stap 2: analyse

We analyseren de input en de verkiezingsprogramma's van de deelnemende partijen. In die analyse richten wij ons op twee uitgangspunten: actualiteit en representativiteit. De actualiteit bepalen we aan de hand van de mate waarin een onderwerp door verschillende partijen wordt genoemd. Als een onderwerp door twee of meer partijen wordt genoemd, nemen we het op in onze groslijst. Zo nodig, wanneer een onderwerp actueel lijkt maar alleen door één partij wordt genoemd, wordt via een aanvullende Google-search bepaald of het onderwerp speelt. Voor het bepalen van de representativiteit bekijken we of de groslijst qua inhoudelijke thematiek de breedte van het werk van de provincie bestrijkt. Doel is te borgen dat de inhoud van de stemhulp nadrukkelijk bijdraagt aan het informeren van kiezer over provinciale thema's. In dit licht beoordelen we ook of de thema's op de groslijst uiting geven aan verschillen tussen alle deelnemende partijen. Immers; juist stellingen die een meningsverschil tussen partijen representeren, maken voor kiezers zichtbaar wat er te kiezen valt.

stap 3: formuleren conceptstellingen

Aan de hand van de groslijst (die een overzicht biedt van de onderwerpen die spelen, het belang van de onderwerpen en de verschillen tussen partijen), formuleren wij een conceptstellingenset voor uw provincie. De conceptstellingen leggen wij in diverse varianten voor aan ons panel, om de

begrijpelijkheid en formulering te toetsen (A/B-testen). Hierna bepalen wij welke lijst met concept-stellingen wij meenemen de stellingenbijeenkomst. Meestal komen we uit op een set van ongeveer 50 stellingen, die uiteraard voldoen aan de kwaliteitscriteria die wij hanteren.

stap 4: stellingenbijeenkomst

In een stellingenbijeenkomst bepalen we samen met de deelnemende partijen welke stellingen in aanmerking komen om in de stembus opgenomen te worden. Een stellingenbijeenkomst is een bijeenkomst van ongeveer 3 uur met twee deelnemers per deelnemende politieke partij, en een cruciale stap voor draagvlak en betrokkenheid bij de partijen. Deze avond wordt begeleid door twee personen: een facilitator en een ondersteuner. Gegeven de belangrijke rol van de facilitator, zetten wij uitsluitend ervaren adviseurs met ruime kennis van politiek-bestuurlijke dynamiek en inhoud en groepsprocessen. Wij garanderen dat de facilitator die wordt ingezet voor de begeleiding van de stellingenavond minimaal 10 keer eerder succesvol een vergelijkbaar proces heeft begeleid.

stap 5: positionering en motivering

De volgende stap is dat we de deelnemende partijen vragen zich te positioneren op de stellingen. Dit betekent dat de partijen zich positioneren in een digitale omgeving die er net zo uit ziet als wat de kiezer uiteindelijk te zien krijgt. De partij bepaalt waar ze staat op een stelling en motiveert deze positie per stelling in 255 tekens.

stap 6: controle positionering en motivering

Op de positionering en motivering van alle partijen doen wij een check. Wij controleren op het taalgebruik en de begrijpelijkheid van de motiveringen. En we checken of de motivering past bij de positie die een partij op een stelling heeft ingenomen. Neemt een partij bijvoorbeeld een zeer extreme positie in (van geheel eens of geheel oneens), maar formuleert ze in de motivering allerlei voorbehouden, dan signaleren wij dat. De partijen ontvangen van ons dan een advies om hun positionering aan te passen. Dit advies is niet bindend, de verantwoordelijkheid voor positionering en motivering ligt uiteindelijk bij de partijen zelf. De positionering en motivering bij stellingen beschouwen wij als openbare verkiezingsstatements. Omwille van de vrijheid van de partijen om te vinden wat ze willen, de actuele dynamiek van een verkiezingscampagne en dus het inspelen op actuele thema's (ook door publieke correcties op het eigen verkiezingsprogramma) treden wij hierin niet op als scheidsrechter. Uiteindelijk bepaalt een partij zelf op welke manier ze haar kiezers tegemoet wil treden.

Aan
Het presidium

Uw contactpersoon
J. Loggen
AD/STG

Doorkiesnummer 06-5157 2643
loggenj@noord-holland.nl

Betreft: publiceren van handtekeningen

Memo

9 oktober 2018

1|2

Inleiding

Als gevolg van een vraag van een fractie legt de griffie aan u voor hoe om te gaan met het mogelijke risico van fraude met handtekeningen van Statenleden. Er is hier over gesproken met een aantal fractiemedewerkers.

Voorstel:

Het presidium wordt voorgesteld te besluiten welke relatief weinig inspanning vergende werkwijze gebruikt kan worden om het mogelijke risico op handtekeningenfraude te verkleinen.

Toelichting

Een motie, amendement of initiatiefvoorstel is pas geldig als die is voorzien van een handtekening (gelet op de Archiefwet en het voorkomen van onduidelijkheid na het indienen). De ondertekende (en ter vergadering ingediende) stukken worden gepubliceerd op de provinciale website en zijn openbaar.

Wetgeving

Handtekeningen vallen onder persoonsgegevens. In het kader van de recent ingetreden privacy wetgeving moet in de eerste plaats zorgvuldig worden omgegaan met persoonsgegevens. Zo moet volgens de privacywetgeving een indiener toestemming geven voor het online publiceren van zijn of haar persoonsgegevens en kan die toestemming ook worden ingetrokken.

Niet duidelijk is in hoeverre dit ook voor volksvertegenwoordigers geldt. Statenleden weten echter dat zij vergaderen in het openbaar. Politici kunnen bovendien niet anoniem door het leven kunnen gaan. De griffie gaat er daarom vanuit dat Statenleden instemmen met publicatie van hun handtekening.

Fraude

In de Tweede Kamer is er echter al jaren een werkwijze waarbij in 2-voud stukken worden ingediend, een ondertekende versie en een niet-ondertekende versie. Alleen de niet ondertekende versie wordt openbaar gemaakt. Dit is bedoeld om handtekeningenfraude tegen te gaan.

Het is lastig om in te schatten hoe groot het daadwerkelijke risico is op handtekeningenfraude. Het is daarom belangrijk om af te wegen hoeveel inspanning het vergt om het risico te verkleinen, in vergelijking met het risico dat wordt gelopen.

Er zijn enkele werkwijzen denkbaar die relatief weinig inspanning vergen (mits stukken niet met terugwerkende kracht dienen te worden gepubliceerd).

Opties

1. Bij publicatie handtekeningen afdekken met post-it plakpapier.
2. In tweevoud indienen: een ondertekend en een niet-ondertekend exemplaar en dan alleen de niet ondertekende publiceren.
3. Format van moties/amendementen/initiatieven aanpassen, zodat handtekening op achterkant of apart blad gezet worden, zodat het laatste blad weggelaten kan worden bij publicatie. Er moet dan een duidelijke herhalende voet/koptekst zijn om de onderdelen bij elkaar te kunnen houden.

Na iedere vergadering worden altijd al alle moties/amendementen/initiatieven in ibabs en Notubiz ingevoerd met metagegevens als de ondertekenaars en stemmingsdetails, zodat ze goed vindbaar zijn op het internet.

Besluitenlijst Agendacommissie 1 oktober 2018

Concept

Aanwezige leden: dhr. Z. Yurdakul (voorzitter), dhr. J. de Wit (voorzitter RWW), mw. Kaamer van Hoegee (vicevoorzitter M&F), dhr. H. de Graaf (voorzitter NLWM), mw. R. Kocken (voorzitter EEB) en dhr. A. van Liere (vicevoorzitter EEB).

Afwezig: dhr. H. Struben (voorzitter M&F), mw. R. van Rooij (vicevoorzitter R&W) en mw. C. Weemhoff (vicevoorzitter NLWM).

Aanwezig van de griffie: dhr. J. Loggen (adviseur Agendacommissie), mevr. K. Bolt (Statengriffier), mw. M. de Zwart (adviseur EEB), dhr. M. Admiraal (adviseur R&W) en mw. S. Neeskens (adviseur M&F)

Uw contactpersoon

J.R. Loggen

AD/STG

loggenj@noord-holland.nl

06-51572643

1. Opening en mededelingen voorzitter

2. Vaststellen agenda

De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

3. Actielijst en LTA

De Agendacommissie neemt kennis van de Actielijst en Lange termijn agenda.

4. Terugblik op commissievergaderingen en werkbezoeken

Commissie M&F

De commissie M&F heeft in september in twee bijeenkomsten vergaderd (op 17 en 27 september). Er is lang over de Duinpolderweg gesproken.

Over dit onderwerp vond de gehele dag een hoorzitting plaats op 7 september in Den Haag, samen met Zuid-Holland. De Agendacommissie vindt dat deze dag slim is georganiseerd; sprekers werden geclusterd (per postcode) en er konden per cluster vragen aan hen worden gesteld. Dit was efficiënt.

Commissie EEB

De vergadering op 17 september kende een volle agenda, maar een uitloop bleek niet nodig.

Er was een nuttig werkbezoek aan de Geocentrale ECW-netwerk, op 3 september.

Commissie R&W

Dhr. De Wit geeft aan dat er discussie was in de vergadering van 24 september over een door een commissielid ingebrachte discussienota waarin een aantal technische vragen stond. Een lid van de Agendacommissie en tevens commissielid, dhr. Struben, wilde dit van de agenda halen, omdat de antwoorden op de technische vragen niet beschikbaar waren. Bovendien waren het geen vragen aan de commissie, maar aan de gedeputeerde.

Op advies van de griffier en de voorzitter was dit onderwerp bewust niet in de rondvraag ingebracht, maar als agendapunt, omdat de agenda hier voldoende ruimte voor bood. Er werd tevens vanuit gegaan dat er voldoende tijd was om de antwoorden voor te bereiden (publicatie van de discussienota was een week voor de vergadering).

Uiteindelijk heeft de commissie besloten de behandeling van de discussienota te verplaatsen. Nu is er sprake van een knelpunt in de volgende vergadering, want daar worden veel insprekers verwacht inzake de Omgevingsvisie. De heer De Wit kaart dit aan als een probleem.

Dhr. Struben heeft inmiddels via de griffie de vraag gesteld of een discussienota wel technische vragen moet bevatten en dit wordt nu aan de Agendacommissie voorgelegd.

- *De Agendacommissie besluit dat de discussienota niet bedoeld is voor technische vragen; daar is een aparte procedure voor.*

Dhr. Struben heeft tevens aangegeven dat hij vindt dat een discussienota bedoeld is om de commissie te bevragen, niet de gedeputeerde. Hier is de Agendacommissie het niet mee eens. Op verzoek van de vorige vergadering van de Agendacommissie is juist aan het format van de discussienota toegevoegd dat de indiener de commissie en/of de gedeputeerde kan bevragen.

Dhr. De Wit geeft aan dat bij de technische briefing over besluitvorming over de Omgevingsvisie onduidelijkheid was of zienswijzen onverkort integraal kunnen worden ingezien. Mw. Bolt geeft aan dat een procedure is afgesproken waarbij alle zienswijzen op een besloten deel in iBabs worden geplaatst, zodat commissieleden integraal de zienswijzen kunnen inzien.

De Agendacommissie bespreekt op welke wijze commissieleden deze zienswijzen kunnen betrekken bij hun verhandeling in de commissievergadering. Mogen deze niet geanonimiseerde zienswijzen genoemd worden?

- *De Agendacommissie neemt er kennis van dat de zienswijzen worden genummerd zodat commissieleden daarnaar kunnen verwijzen.*
- *Voorts besluit de Agendacommissie dat commissieleden de inhoud van niet-geanonimiseerde zienswijzen in het openbaar kunnen behandelen. Voorwaarde daarvoor is wel dat er geen tot persoonsgegevens herleidbare informatie wordt gedeeld. Daarom worden de zienswijzen genummerd, zodat naar het nummer van de zienswijze verwezen kan worden. Bovendien worden de statenleden geacht privacygevoelige informatie te veralgemeniseren. Als dat bij een zienswijze niet mogelijk is, kan een zienswijze in beslotenheid worden behandeld.*

Commissie NLWM

Er is een aantal punten van de agenda van 24 september doorgeschoven, omdat er een technische sessie ná de vergadering was.

Op 20 september was er een werkbezoek aan de Markermeerdijken. Op 24 september waren er technische sessies inzake het initiatiefvoorstel van de PvdD over Vergroening schoolpleinen, over gasvelden van de Nam en over natuurbeheersmaatregelen. De sessies werden als nuttig ervaren, maar ook als heel veel.

Voorts waren er overleggen met dhr. Benschop van Schiphol en over het Waddenfonds. Op 1 oktober een werkbezoek aan Amsterdam Wetland.

Mw. Kaamer van Hoegee geeft dat de commissievergadering van M&F conflicteerde met een aantal overleggen van NLWM.

- *De Agendacommissie besluit dat er geen dubbele bijeenkomsten mogen worden gepland. Over het algemeen gebeurt dit ook niet.*

5. Knelpunten commissieagenda's

EEB 15-10:

Voor de zomer is de tussenstand Klimaatakkoord aan PS toegestuurd. GS vragen om de consultatie tussenstand Klimaatakkoord op de B-agenda's van M&F, NLWM en EEB (met uitnodiging van R&W). De reden voor de consultatie is dat het kabinet naar verwachting op 28 september zou komen met een reactie op het Voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord. Concreet wordt aan de commissies gevraagd of zij GS aandachtspunten willen meegeven voor de laatste fase van de totstandkoming van het Klimaatakkoord (waarbij bedacht moet worden dat de inbreng via het IPO geleverd wordt en IPO één van de deelnemende partijen is). De aanvullende stukken voor deze consultatie — de kabinetsappreciatie van het Voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord en de analyse van de planbureaus — worden toegestuurd zodra GS ze krijgen.

Nu is gebleken dat het kabinet later met haar reactie komt, wordt de consultatie opgeschort. Ook de technische briefing voorafgaand aan EEB van 15 oktober vervalt.

- *De Agendacommissie besluit om de stukken over het Klimaatakkoord t.z.t. wel apart in R&W te behandelen, omdat wind op land en zonneparken altijd in R&W zijn behandeld.*

In 2017 heeft gedeputeerde Post (desgevraagd) toegezegd dat de IPO-begroting voor alle commissies zou worden geagendeerd. Deze begroting is dan ook op alle agenda's geplaatst. In dit kader geeft de heer Van Liere aan dat de behandeling van de MRA-begroting in alle commissies geen onverdeeld succes was. Hij pleit voor een behandeling in één commissie met uitnodiging van andere commissies, ook al heeft de Agendacommissie eerder besloten dat de MRA-begroting vanwege de brede inhoudelijke onderwerpen een integrale behandeling verdient.

- *De Agendacommissie besluit dat wordt vastgehouden aan de afspraak de MRA- en de IPO-begroting in alle commissies te behandelen en dat na de eerstvolgende behandeling de Agendacommissie dit zal evalueren.*

Tot slot: Er is sprake van een summiere agenda voor de commissie EEB van 15 oktober; vier stukken kunnen niet worden aangeleverd. In november wordt het druk.

M&F 15-10

- *Vanwege de vele agendapunten besluit de Agendacommissie dat gebruik wordt gemaakt van de uitloopavond op 18 oktober.*

Het BOT-overleg van NLWM van die datum zal worden verplaatst.

NLWM 29-10

- *Vanwege de vele agendapunten besluit de Agendacommissie dat gebruik wordt gemaakt van de uitloopavond op 8 november.*

Commissie R&W 29-10.

- *De Agendacommissie besluit te proberen de Omgevingsvisie deze vergadering in zijn geheel te behandelen.*
- *De discussienota wordt verplaatst naar behandeling in de commissie R&W op 5 november a.s.*

6. Profiel commissievoorzitter

De Agendacommissie behandelt de concept-profielschets van de commissievoorzitter, die is opgesteld ten behoeve van de volgende Statenperiode en samen met aanbevelingen per commissie als een overdrachtscommissie (via het presidium) wordt aangeboden aan de nieuwe commissies en de volgende Agendacommissie. Hiermee wordt beoogd een leercurve op te bouwen en lessen voor de toekomst vast te leggen.

De Agendacommissie stelt de profielschets vast met de volgende aanpassingen:

- *onder 'het profiel van de voorzitter' op pagina 1 worden in de zinsnede "en ambtenaren van GS" de woorden "van GS" weggehaald;*
- *onder de 'taken van de voorzitter' op pagina 2 wordt :*
 - *aan de zin "de beraadslaging richten op politiek relevante vraagstukken" toegevoegd "de beraadslaging in de commissievergadering (..)";*
 - *in de zin 'optreden als delegatieleider bij werkbezoeken van de commissie' het woord 'van' vervangen door het woord 'voor';*
- *bij de 'vereisten van bekwaamheid van de voorzitter' op pag. 2:*
 - *wordt de zin "heeft bij voorkeur ervaring in het leiden van vergaderingen en heeft ervaring met publiek optreden" weggehaald. Dat geldt ook voor andere passages in de profielschets waar over "ervaring" wordt gesproken;*
 - *worden in de zin "zit actief voor door zo nodig de onderlinge beraadslaging te stimuleren of verschillen tussen fracties te benoemen" de woorden "of verschillen tussen fracties te benoemen"*

weggehaald;

- *wordt toegevoegd de zin “bevordert een goede sfeer”.*

7. Rondvraag en sluiting

-